

Xəbər
Bakıda məktəbdə
şagirdlər
birləşib
müəllimi
döydülər -
siqaret
üstündə...
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 mart 2019-cu il Cümə axşamı № 64 (7234) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Qarabağ danışıqlarında kritik dönüş məqamı...

Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin ilk rəsmi görüşünün anonsu verildi - gözlənti

yazısı səh.11-də

"Bakı Metropoliteni" "qış yuxusundan" ayılırmı: sorğular cavabsız qalıb...

yazısı səh.4-də

Arif Əsgərovun adı hallanan 30 milyonluq cinayətlə bağlı yeni qərar

yazısı səh.10-də

Türkiyədə parlament seçkiləri kimi bələdiyyə seçkiləri

yazısı səh.12-də

Fərdi yaşayış evlərinin sənədləşdirilməsi prosesi sürətləndirilir

yazısı səh.4-də

"Qazaxıstanda Ukrayna hadisələri təkrarlana bilərdi" - Elxan Şahinoğlu

yazısı səh.9-də

Xəzər Universitetindən işdən çıxan müəllimdən yeni ittihamlar

yazısı səh.10-də

Azərbaycanda 969 nəfər SPİD-dən ölüb, minlərlə insan onun daşıyıcısıdır

yazısı səh.14-də

Bakıdakı ticarət mərkəzləri yanğından necə qorunur - reportaj

yazısı səh.15-də

Bazar və ticarət mərkəzlərindəki malların sığortalanmamasının səbəbi

yazısı səh.15-də

Kənd təsərrüfatı məhsulları üçün kritik dövr

yazısı səh.14-də

TRAMPIN COLAN "BOMBASI", PAŞINYANIN "QARABAĞ ALMASI"

Ağ Ev başçısının son qərarı işğalçının "əlini yandırdı"; israili politoloqun İrəvana çağırışı isə Ermənistanı qəliz duruma soxdu - səbəblər...

yazısı səh.8-də

Dövlət kül olan "Diqlas" la bağlı hərəkətə keçdi

Nizami rayonunun icra başçısı dükanları yanan sahibkarlarla görüşdü; ticarət mərkəzinin idarəçisi iş adamlarının qarşısına çıxıb vaxt istədi

yazısı səh.3-də

Misir
Mərdanov Əli
İnsanovdan
danışdı

yazısı səh.6-də

İsgəndər Həmidov:
"Elçibəy bizə
YAP-ı yaradanları
qorumağı
tapşırırdı"

yazısı səh.5-də

Əsəbəli Mustafayev:
"Əsas məsələ
məhkəmə
sistemindəki
korupsiyanın
aradan
götürülməsidir"

yazısı səh.5-də

Prezident Lənkəranda yol tikintisinə 2,9 milyon manat ayırdı

Prezident İlham Əliyev Lənkəran rayonunun Hirkan-Mamusta-Siyavar avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, on bir min nəfər əhalinin yaşadığı 5 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Hirkan-Mamusta-Siyavar avtomobil yolunun tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 2,9 milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyinə sərəncamda göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək, Nazirlər Kabinetinə sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

AZAL İstanbul reyslərini Sabiha Gökçen aeroportuna yerinə yetirəcək

İstanbul Atatürk hava limanının bağlanması ilə əlaqədar olaraq aprelin 5-i və 6-sı "Azərbaycan Hava Yolları"nın (AZAL) reysləri İstanbul Sabiha Gökçen hava limanına yerinə yetiriləcək. AZAL-dan ONA-ya verilən məlumata görə, reyslər aşağıda göstərilən cədvələ uyğun yerinə yetiriləcək:

5 aprel (yerli vaxtla):

J2-075 (Bakı-İstanbul) - Uçuş: 09.10, Enmə: 11.00

J2-076 (İstanbul-Bakı) - Uçuş: 12.20, Enmə: 16.05

J2-079 (Bakı-İstanbul) - Uçuş: 16.50, Enmə: 18.40

J2-080 (İstanbul-Bakı) - Uçuş: 20.00, Enmə: 23.45

6 aprel (yerli vaxtla):

J2-075 (Bakı-İstanbul) - Uçuş: 09.05, Enmə: 10.55

J2-076 (İstanbul-Bakı) - Uçuş: 12.20, Enmə: 16.05

J2-079 (Bakı-İstanbul) - Uçuş: 17.05, Enmə: 18.55

Aprelin 7-dən etibarən isə uçuşlar həm Sabiha Gökçen, həm də İstanbul Yeni Hava Limanına həyata keçiriləcək.

Abunə daha sərfəlidir -
"Yeni Müsavat" abunə kampaniyasını davam etdirir

"Yeni Müsavat" qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilərsiniz.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - **48 qəpiyə** başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşıma Mərkəzinin baş ofisi ilə:

(012) 598-49-55 nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Bundan başqa "Qaya" Mətbuat Yayımı ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

"Trampın başının üstündəki Demokl qılıncı götürüldü" - Elxan Şahinoğlu

ABŞ prezidenti Donald Tramp "Rusiyanın müdaxilə hüquqası" adlandırdığı xəbərlərin dünyada tənqidlərə səbəb olduğunu deyərək, Amerikanın xəbər agentliklərini tənqid edib. O, twitter hesabında xüsusi prokuror Robert Müller tərəfindən "Rusiya işi" üzrə aparılan istintaqın nəticəsi barədə yazıb. ABŞ prezidenti "Heç bir sözləmə, heç bir əngəl, tam və mütləq bəraət. Amerikanı böyük saxlayaq", - sözlərini qeyd edib.

Qeyd edək ki, Müller hesabatı artıq baş prokurora təqdim edib. Mediaya açıqlamasında Müller Trampın seçki zamanı Rusiya xüsusi xidmət orqanları ilə gizli əlaqəsi barədə hər hansı dəlil tapılmadığını bildirib. Demokratlar isə Müllerin ədalətli araşdırma aparmadığını və dəlilləri gizlətdiyini deyərək, tam hesabatın ictimailəşdirilməsini tələb edib.

Aylardır davam edən və amerikanları, eləcə də dünyanı intizarda saxlayan bu hesabatın Trampın siyasi karyerasında nə kimi təsirə malik olacağı və onun siyasi imici üçün nələrdən və nələrdən qorunur məqamlardandır. «Atlas» Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Müllerin son hesabatı əslində Trampın əlini gücləndirdi. Onun sözlərinə görə, onun seçkilərdə qalib gəlməsində Rusiyanın rolu olması ilə bağlı şübhələr vardı. Müsahibimiz qeyd etdi ki, Müllerin bu məsələ ilə bağlı sübutları olmadığını deməsi prosesin istiqamətini dəyişdirdi: "Bundan əvvəl başqa fikir səslənirdi ki, hesabatda göstərilə ki, Rusiyanın bu məsələdə əli olub, ikinci dəfə seçilə bilməyəcək. Demokratların bu məsələdə yeganə istinad etməyə hesabladığı məsələ hesabət idi. Sübut olundu ki, Tramp öz gücü ilə Hillari üzərində qələbə çalıb. Bu, Trampın əlini gücləndirib. Colan təpələri ilə bağlı qərar verməsi, Meksika divarı ilə bağlı gelişmələr də bundan xəbər verir".

Müsahibimiz dedi ki, faktiki Tramp demokratlarla, Kongreslə hesablaşmadan addımlar atacaq. Bundan başqa, son gelişmə onun prezident seçilmə şanslarını artırıb. E.Şahinoğlunun fikrincə, D.Trampın xarici siyasətdə addımlar zaman-zaman tənqid olunsada da, daxili siyasətdə xeyli uğurları var. "Bu araşdırmanın yekunlaşması ilə Trampın başının üstündəki Demokl qılıncı götürüldü" deyən müsahibimiz Müllerin araşdırmasında hər hansı şübhəyə yer olmadığını vurğuladı: "İki ilə yaxındır ki, araşdırmalar getdi, yüzlərlə adam dindirildi. Müller özü də istəyirdi ki, əlində konkret faktlar olsun, hesabatda bunu təqdim etsin. Amma əlində faktların olmaması, dinləmələr ondan xəbər verir ki, real faktlar yoxdur".

Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

Müsahibimiz dedi ki, faktiki Tramp demokratlarla, Kongreslə hesablaşmadan addımlar atacaq. Bundan başqa, son gelişmə onun prezident seçilmə şanslarını artırıb. E.Şahinoğlunun fikrincə, D.Trampın xarici siyasətdə addımlar zaman-zaman tənqid olunsada da, daxili siyasətdə xeyli uğurları var. "Bu araşdırmanın yekunlaşması ilə Trampın başının üstündəki Demokl qılıncı götürüldü" deyən müsahibimiz Müllerin araşdırmasında hər hansı şübhəyə yer olmadığını vurğuladı: "İki ilə yaxındır ki, araşdırmalar getdi, yüzlərlə adam dindirildi. Müller özü də istəyirdi ki, əlində konkret faktlar olsun, hesabatda bunu təqdim etsin. Amma əlində faktların olmaması, dinləmələr ondan xəbər verir ki, real faktlar yoxdur".

Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

Bakıda məktəbdə şagirdlər birləşib müəllimi döydülər - siqaret üstündə...

Bakının Xətai rayonunda yerləşən 138 sayılı məktəbdə şagirdlər birləşib müəllimi döydülər.

Virtualaz.org-a daxil olan məlumatda deyilir ki, döyülən ingilis dili müəlliminin 21 yaşı var. Müəllim müxtəlif xəsarətlər aldığından məktəbə təcili yardım çağırılıb. Müəllimin xəsarətlərinin dərəcəsini müəyyənləşdirmək üçün ekspertizaya aparılıb. Faktla bağlı araşdırma başlanılıb.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Pərviz Abubəkirov müəllimin döyüldüyünü və məktəbə təcili yardım çağırıldığını təsdiqləyib. Bildirib ki, döyülən müəllimin həyatı üçün təhlükə yoxdur.

138 nömrəli tam orta məktəbdən bildirilib ki, məktəbdə pedaqoji təcrübə keçən Azərbaycan Dillər Universitetinin tələbəsi məktəbdə siqaret çəkdiyi üçün XI sinif şagirdi ondan siqaret çəkməməsinə xahiş edib.

Dərindən sonra pedaqoji təcrübə keçən tələbə şagirdi məktəbdən kənara çağıraraq onlar arasında mübahisə baş verib.

Bakıda sərxoş vəziyyətdə avtobus idarə edən sürücü saxlanılıb

Bakıda martın 27-də səhər saatlarında sərxoş vəziyyətdə içi sərnəşinlərlə dolu avtobusu idarə edən sürücüsü yol polisləri tərəfindən saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən ONA-ya verilən məlumata görə, dünən səhər saatlarında paytaxtın Səməd Vurğun küçəsində 90-VX-692 dövlət nömrə nişanlı, 83 nömrəli marşrut xətti ilə hərəkət edən avtobusun sürücüsü kobud qayda pozuntusuna yol verdiyi üçün Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin YPX Alayının 10-cu tağımının əməkdaşları tərəfindən ona "saxla" işarəsi verilib.

Lakin sürücü yol polislərinə təbə olmayaraq hərəkətini davam etdirib, hətta hərəkət etdiyi marşrut xəttindən belə çıxaraq davamlı qayda pozuntulara töhrədib.

YPX əməkdaşları avtobus sürücüsünü Hənifə Ələsgərov küçəsi və Azadlıq prospektinin kəsişməsində saxlatmağa nail olublar. Sürücünün yol hərəkətini qaydalarını pozması "Təhlükəsiz şəhər" Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Mərkəzinin kameraları vasitəsilə də lentə alınıb.

Avtobus sürücüsü Təbət Hətəmovun hərəkətləri şübhə doğurduğu üçün o, polislər tərəfindən tibbi müayinəyə dəvət edilib. Müayinə zamanı sürücünün sərnəşin avtobusunu sərxoş vəziyyətdə idarə etdiyi məlum olub.

Qeyd edək ki, avtobus saxlanılan zaman nəqliyyat vasitəsində olan sərnəşinlər əvvəlcə yol polislərinə etiraz ediblər. Amma sürücünün sərxoş vəziyyətdə sükan arxasında əyləşdiyi məlum olandan sonra sərnəşinlər onların həyatına real təhlükə yaradan sürücünün hərəkətdən kənarlaşdırılmasını üçün polislərə minnətdarlıq ediblər. Sürücü izahatında spirtli içki qəbul etdiyini etiraf edib.

Araşdırma zamanı həmçinin avtobus sürücüsünün nəqliyyat vasitəsini gecə saatlarında qarajda yox, yaşadığı evin yaxınlığında saxladığı və səhər tezdən tibbi müayinədən keçmədən işə çıxdığı məlum olub.

Onu da qeyd edək ki, sərnəşin avtobusunun sürücüsü T.Hətəmov barəsində toplanan material qərar verilməsi üçün aidiyyəti üzrə məhkəməyə göndərilib.

Problemlə kreditlərlə bağlı yeni xidmət yaradıldı

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası "Kompensasiya məbləğinin sorğulanması" xidmətinə başlayıb.

Xidmətdən Palatanın saytına daxil olaraq istifadə etmək mümkündür. Palatanın saytının "Problemlə kreditlərin həllinə dair məlumat" hissəsində "Kompensasiya məbləğinin sorğulanması" pəncərəsi yaradılıb.

Bank müştərisi adını və parolunu daxil etməklə alacağı kompensasiya məbləğini öyrənməyə bilər. Keçid üçün link: <https://pk.fimsa.az/> ttps://pk.fimsa.az/

"Kompensasiya məbləğinin sorğulanması" xidmətinin işə salınması kompensasiya alacaq vətəndaşların siyahısının hazır olduğuna işarədir.

Bundan əvvəl Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının saytında vətəndaşların devalvasiya nəticəsində banka olan borclarının silinən hissəsi ilə bağlı siyahı yerləşdiriləcəyi açıqlanmışdı.

Gəncə sakini gəlinini və qonşusunu bıçaqlayıb

Gəncədə iki nəfər bıçaqlanıb. ONA-nın yerli bürosunun məlumatına görə, hadisə şəhərin Təbriz küçəsində qeydə alınıb. Həmin ünvanda yaşayan, 1991-ci il təvəllüdü Elmira Hüseynova və 1958-ci il təvəllüdü Eldar Əliyev bıçaq xəsarətləri ilə xəstəxanaya yerləşdirilib.

İki nəfəri bıçaqlamaqda təqsirləndirilən şəxs saxlanılıb.

1991-ci il təvəllüdü Elmira Hüseynova və 1958-ci il təvəllüdü Eldar Əliyev bıçaqlayan şəxsin 1981-ci il təvəllüdü Amil Hüseynov olduğu müəyyənləşib. O, E. Hüseynovanın qaynıdır. Ruhü xəstə olduğu bildirilən A. Hüseynovun hadisəni ailə münafiqəsi zəminində törətdiyi deyilir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Martın 26-da Bakının Nizami rayonu, Qara Qarayev prospekti, 8-ci kilometr adlanan ərazisindəki "Diqlas" Ticarət Mərkəzində yanğın zamanı sahibkarlara milyonlarla manat ziyan dəyib.

"Diqlas"da obyektləri kül olan, zərərçəkən sahibkarlar martın 27-də ticarət mərkəzinin qarşısında toplaşaraq kompensasiya tələb ediblər.

Musavat.com-un hadisə yerində olan müxbiri xəbər verib ki, onlar dəymiş ziyanın ödənilməsinə tələb ediblər. Yüzlərlə sahibkar ticarət mərkəzinin qarşısında toplaşaraq, bazar rəhbərliyinin əraziyə gəlməsini istəyiblər.

İcra başçısı: "İmkan verilməyəcək ki, kiminsə 1 manatı haqsız yerə batsın"

Əraziyə toplaşan sahibkarlar Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinə dəvət edilib və sahibkarlarla icra başçısı arasında görüş keçirilib.

İcra başçısı Arif Qasimov sahibkarlara bildirib ki, yanğınla bağlı cinayət işi açılıb və araşdırma aparılır.

Başçı qeyd edib ki, araşdırma ədalətli şəkildə aparılır və heç kimin haqsız yerə 1 manatının batmasına imkan verilməyəcək.

Arif Qasimov sahibkarların narazılığının haqlı olduğunu qeyd edib.

Zərərçəkmiş sahibkarlar bildirib ki, "Diqlas" Ticarət Mərkəzinin rəhbərliyinin indiki ziyanı ödəmək imkanı var.

"Hər kəs bilir ki, bazar rəhbərliyinin imkanı var. Onlar bizim zərərimizi ödəyə bilər. İllərdir biz ora xeyir vermişik. Bircə gün icarə haqqını gecikdirəndə işləməyə imkan vermirdilər. Əvvəl 2 min manat icarə haqqı verirdim. İki ay əvvəl gəlib "şapka" istədilər. Dedilər ki, 10 min manat ver, bundan sonra aylıq 700 manat arenda verəcəksən" - deyə sahibkarlardan biri bildirib.

Ticarətçi bildirib ki, "Diqlas" Ticarət Mərkəzinin rəhbərliyi hələ də onlarla görüşməyib.

"Bizimlə ötür-ötür oynamaşınlar. Biz tələb edirik ki, sözü müz ölkə rəhbərliyinə çatdırılsın. Biz neçə gözləyək? Bütün malımız yanıb, gündəlik qazancımız, çörək pulumuz artıq yoxdur. Bunun bir zəmanəti yoxdur" - deyə zərərçəkmiş qeyd ediblər.

İcra başçısı deyib ki, ticarət mərkəzinin rəhbərliyi onlarla görüşəcək.

"Mən burada dövlətimizin nümayəndəsi kimi çıxış edirəm. Hamınızın dedikləri nəzərə alınır, qeyd edilir. Bütün sözlər ölkə rəhbərliyinə çatdırılacaq. Hazırda istintaq gedir. Hər kəs qəbul ediləcək, şikayəti dinlənəcək. Nə qədər zərər dəydiyi müəyyən ediləcək" - deyən icra başçısı qeyd edib ki, bu hadisə dövlət səviyyəsində nəzərdədir.

Sahibkarlar bazar rəhbərliyinin sahibkarlarla görüşə gətirilməsini tələb ediblər.

İcra başçısı qeyd edib ki, bazar rəhbərliyinin və ya bu işdə kiminsə günahkar olduğunu demək indi mümkün deyil. Başçı qeyd edib ki, yekun qərar araşdırmalardan sonra verəcək.

İcra başçısı ilə görüşdən sonra "Diqlas"ın idarəçisi Araz Rehimov külə dönmüş ticarət mərkəzi önündə sahibkarlarla görüşüb. Görüşdə mindən çox sahibkar iştirak edib.

İdarəçi deyib ki, yanmış binanın da sığortası yoxdur və yanğına görə onlara da pul verilməyəcək. O bildirib ki, satıcıların tələblərini və təkliflərini ticarət mərkəzinin sahiblərinə çatdıracaq: "İcazə verin, gedim sahibkarla görüşüm danışım, görüşüm

Dövlət kül olan "Diqlas"la bağlı hərəkətə keçdi

Nizami rayonunun icra başçısı dükənləri yanan sahibkarlarla görüşdü; ticarət mərkəzinin idarəçisi iş adamlarının qarşısına çıxıb vaxt istədi

necə olacaq?! Axşam onlarla görüşəcəm. Bir-birimizə kömək edək, görə bu işin altından necə çıxırıq. Mən burada hamını adba-daniyırım, 10 ildir burada birlikdə işləyirik. Əlimdən gələni edəcəyəm ki, dəyən ziyanla bağlı bir şey edə bilək. İçinizdən 10-15 nəfər ağısaqqal-ağbirçək seçin, lazım olanda da gedək qapıları döyək. Mən də sizinlə bir yerdəyəm. Heç bir provokasiyaya uymayın. Ancaq haqqınızı istəyin".

TM-in idarəçisi deyib ki, obyektin tezliklə təmir edilməsinə və yenidən işləyəcəyinə ümid edir.

Sahibkarlar deyib ki, onlara son bir ildə ödədikləri kirayə pullarını geri ödəsinlər.

TM-in idarəçisi sahibkarlardan vaxt istəyib: "Mənə vaxt verin, gedim adamlarla danışım, görə fikirləri nədir. Öyrənirəm, ondan sonra mən yenə sizinlə görüş-

şüb, ətraflı məlumat verəcəm, ondan sonra qərar verərik nə edəcəyimizə. Hava limanından birbaşa bura gəlmişəm. Xaricdə əməliyyat olunacaqdım, yarımcıyı qoydum gəldim. "Diqlas"ın təməli qoyulandan buradayam. İş elə gətirdi ki, ticarət mərkəzi iki hissəyə bölündü. Mən bu ticarət mərkəzinin bir hissəsini idarə edirəm. Hazırda obyektin qiyməti 25 milyon manatdır. Fəaliyyətim dövründə heç bir sahibkar icinməmişəm. Məni və digər hissəni idarə edən Rasimi tutsalar, nə olacaq ki?! Ona görə biz müzakirə etməliyik".

Nəzərə çatdırmaq ki, Musavat.com-a daxil olan məlumata görə, "Diqlas" Ticarət Mərkəzi sabiq MTN rəhbəri Eldar Mahmudovun oğlu Anar Mahmudova məxsusdur. Vəzifədən uzaqlaşdırılan sabiq nazirin əlində qalan çox az əmlakdan birinin də məhz "Diqlas" olduğu bildirilir. Mülkün hazırda onun adına olduğu bildirilir.

Qeyd edək ki, vaxtilə "Diqlas"ın qonşuluğunda yerləşən "Vosmoy" bazarı kimi tanınan bazarı E.Mahmudovun MTN çetesi ələ keçirmişdi. Bununla bağlı bazarın sahibi olmuş sahibkar Salman Qürbət oğlu Səfərov əmlakının əlindən necə qəsb edilməsi haqda mediaya ətraflı danışdı.

Akif Çovdarov və başqaları da bu haqda məhkəmədə geniş ifadə veriblər.

Musavat.com-un əldə etdiyi digər məlumata görə isə "Diqlas"a yeri o vaxtlar Nizami RİH-in başçısı olmuş Mehbalı Əliyev sərəncamla ayırıb. Lakin həmin vaxt Nizaminin bələdiyyə sədri bu sənədə imza atmayıb. Səbəb kimi ərazinin yaşıllıq olmasını göstərib. Bundan sonra bələdiyyə sədrinə ciddi təzyiqlər başlayıb. Hətta onun MTN-də bir neçə

gün saxlandığı, sənədi imzalandıqdan sonra sərbəst buraxıldığı deyilir.

Bəzi iddialara görə isə "Diqlas" bilərəkdən, təxribat, sabotaj məqsədilə yandırılıb. Səbəb ölkədə sosial narazılıq, xof və gərginlik mühiti yaratmaq ola bilər.

Musavat.com bildirir ki, yanan ticarət mərkəzində milyonlarla manatlıq mal külə dönüb. Xeyli sahibkar bundan ziyan görüb. Onların sığorta və sair başqa adlarla bəzi tələblərdə bulunacaqları istisna edilmir. Son aylar ölkə prezidentinin sosial-iqtisadi sahələrə aid verdiyi sərəncam və fərmanlar əhali tərəfindən rəğbətə qarşılanır. Prezident xalqla hakimiyyət arasında olduqca isti münasibət yaradıb, ardıcıl təmaslar qurub. Bunun da nəticəsində sosial narazılıqlar xeyli azalıb. Hökumətin işinin yaxşı getdiyi bir vaxtda bu cür hadisə-

nin olması istər-istəməz bəzi şübhələrə yol açır. Ona görə də "Diqlas"ın qəsdlə yandırıldığına dair indidən ictimaiyyətdə fikir formalaşmaqdadır. Bu məsələdə də əsas şübhələr ticarət mərkəzinin sahiblərinin üstünə gedib çıxır. Xatırladaq ki, 2015-ci ilin may ayında 8-ci mikrorayonda yaşayış binasının yanmasından sonra qəsd versiyası ortaya çıxmışdı. Bu məsələdə də əsas şübhələr həmin vaxt dövlət rəhbərliyinin gözündən düşmüş Eldar Mahmudovun üzərinə tuşlanmışdı.

Nəzərə çatdırmaq ki, "Diqlas" Ticarət Mərkəzində baş verən yanğınla bağlı cinayət işi başlanıb.

Fövqəladə Hallar Nazirliyindən verilən məlumata görə, faktla bağlı nazirliyin əməliyyat-istintaq idarəsində Cinayət Məcəlləsinin 225.2-ci (yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını pozma - ehtiyatsızlıqdan ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq hərəkətləri davam etdirilir. (ONA)

"Diqlas" Ticarət Mərkəzinin sahibləri, görünür, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin yanğından mühafizə barədə tələblərinə riayət etməyiblər. Ona görə də belə bir hadisə baş verib. Biz mütəmadi olaraq bu cür böyük obyekt sahiblərindən yanğından mühafizə sistemlərinin təkmilləşdirilməsini tələb edirik və əməkdaşlarımız yoxlamalar aparır". Bunu isə Bakı Post-a açıqlamasında Fövqəladə Hallar Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Yəhya Babanlı deyib. O bildirib ki, "Diqlas" TM-də təhlükəsizlik qaydalarına tam əməl edilməyib. Mətbuat xidməti rəhbəri onu da deyib ki, yaxın günlərdə ticarət mərkəzinin sökülüb-sökülməyəcəyi barədə də yekun qərar verəcək: "Müvafiq qurumlar ekspert rəyləri verəcək. Əgər hesab edilsə ki, ticarət mərkəzini təmir etmək fəaliyyətini davam etdirmək mümkündür, o zaman bu bina sökülməyəcək. Lakin ekspertlərin rəyi binanın təməllərinin sarsıldığı və istifadəyə yararsız vəziyyətdə olduğu barədə olsa, bu zaman ticarət mərkəzi mütləq sökülməli olacaq".

"Diqlas" Ticarət Mərkəzində yanğının yayılmasının əsas səbəbi alqopon üzülük olub, alqopon tez alışan və sürətlə yanan materialdır".

ONA-nın məlumatına görə, bunu canlı yayımda "Lent.az"ın suallarını cavablandıran Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin rəis müavini, polkovnik Rza Xudiyev deyib.

R. Xudiyev bildirib ki, yanğın yan tərəfə deyil, daha çox yuxarı, vertikal vəziyyətdə yayılır: "Alqopon da tez alışan və sürətlə yanan olduğundan yanğın vertikal vəziyyətdə qısa müddətdə yuxarı mərtəbələrə yayıldı".

Reis müavini qeyd edib ki, hadisə yerinə çatan ilk yanğın bölmələri yanğının məhz piştaxtalarda baş verdiyini bildiriblər: "Yeni ilkin mərhələdə yanğın artıq binaya yayılmışdı. Alqopon qara zəhərli tüstü buraxır. Ona görə də qısa zamanda orada böyük tüstü kütləsi yaranmışdı".

R. Xudiyev nəzərə çatdırıb ki, yanğının söndürülməsində əsas problemi zirzəmi yaradıb: "Zirzəmidə artıq yüklənmə var idi. Mən təsəvvürümə gətirmirəm ki, zirzəmidə necə mağaza ola bilər? Bu, ağılasığmaz bir şeydir. Zirzəmidə adi şamdanlardan, lüstrlərdən tutmuş taxta, sintetik materiallara qədər nə istəyirsiniz, var idi. İki yanğınsöndürənimiz də orada xəsarət aldı".

Q Hazırladı: Maqsud MAHRIZLI, "Yeni Məsəvat"

Dövlət başçısı tərəfindən çoxmərtəbəli binaların istismara qəbulu və bu binalarda yaşayan vətəndaşların mənzilinin dövlət qeydiyyatına alınması ilə bağlı fərman verildi. Lakin daha bir problem Bakı və ətraf qəsəbələrdə tikilən fərdi yaşayış evləridir ki, əksəriyyətinin mülkiyyət hüququnu təsdiq edən sənədi, "kupça" sı yoxdur.

Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı sahəsində son illər bir sıra yeniliklərə imza atılsa da problem tam şəkildə həllini tapmayıb. Söhbət həm sovet dövrü və müstəqilliyin ilk illərində tikilən fərdi yaşayış evlərindən, həm də yeni tikilələrdən gedir. Fərdi yaşayış evlərinin rəsmi qeydiyyata alınmaması həm vətəndaşlar, həm də dövlət üçün problem yaradır. Belə ki, vətəndaş öz evində qeydiyyatda düşə bilmir, əmlakını girov qoyaraq kredit əldə edə bilmir. Faktiki olaraq, mülkiyyətçi kimi bir çox hüquqlardan məhrum olur.

Dövlət isə mənzil vergisindən, həmçinin daşınmaz əmlakın alınması zamanı ödənilən vergidən məhrum olur. Dəqiq rəqəm olmasa da, söhbət hər il milyonlarla manat vəsaitdən gedir. Bu mənada dövlət də evlərin sənədləşdirilməsində maraqlı olmalıdır. Son illər bu istiqamətdə bir çox addımlar atılıb, müvafiq dövlət qurumları tərəfindən "Kütləvi çıxarış", "Əmlakın qeydiyyata al və mülkiyyətinə sahib ol" kimi sosial layihələr reallaşdırılıb.

Həmçinin bugünlərdə prezident İlham Əliyev heyət evlərinin istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haq-

Fərdi yaşayış evlərinin sənədləşdirilməsi sürətləndirilir

Ramil Osmanlı: "Dövlət bu prosesdə maraqlı olmalıdır"

qında müvafiq qurumlara tapşırıq verib. Bu məlumatı Prezidentin İqtisadi məsələlər üzrə köməkçisi xidmətinin baş məsləhətçisi Feyruz Mustafayev mətbuata açıqlayıb.

Onun sözlərinə görə, hazırda bu istiqamətdə müvafiq işlər görülür və nəticəsi barədə ətraflı məlumat veriləcək. Eyni zamanda yaxın günlərdə bu-

nunla bağlı işçi qrupu yaradılacaq. Mühafizə zonasına düşsən, dövlət şirkətinə məxsus torpaq sahəsində tikilmiş, təyinat üzrə olmayan, yeni kənd təsərrüfatı üçün ayrılmış torpaq sahələrində tikilən heyət evləri var. Ona görə də bütün bunlarla bağlı araşdırma aparılacaq. Vətəndaşların bütün problemləri aradan qaldırılacaq.

Məlumat üçün qeyd edək hazırda Bakı və ətraf qəsəbələrdə sənədsiz heyət evlərinin sayı 450 mindir. Onların 70 minə yaxını inşaata icazə verilməyən və ya nisbətən riskli hesab edilən ərazilərdədir. Bunlar yüksək gərginlikli elektrik, mavi qaz, yaxud su xətlərinin yaxınlığında olan evlərdir.

Bəs prosesə necə və haradan başlamaq lazımdır? Necə etməli ki, bu prosesdə vətəndaşların hüququ pozulmasın. Çünki tikili qanunsuz olsa da, vətəndaş onu özbaşına tikməyib, "kupça" olmasa da, müxtəlif qurumlardan sənədlər alıb, bu sənədlər üçün müəyyən qədər vəsait ödəyib.

Daşınmaz əmlak məsələləri üzrə ekspert Ramil Osmanlı "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, ilk növbədə fərdi yaşayış evlərinin yerləşdiyi torpaq sahələrinin təyinatı məsələsinə baxılmalıdır: "Çünki bir çox fərdi yaşayış evləri tikinti təyinatı olmayan, kənd təsərrüfatı təyinatlı, dövlət təyinatlı ərazilərdə inşa olunub. Bu baxımdan o tor-

paqların təyinatının dəyişdirilməsinə ehtiyac var. İlk növbədə bu məsələyə baxılmalıdır".

Ekspertin sözlərinə görə, son illər bu istiqamətdə müəyyən işlər görülüb: "Nazirlər Kabineti bir neçə il öncə ayrı-ayrı qurumlara tapşırıq verdi, "Azəriqaz", "Azərişiq", "Azərsu", Azərbaycan Dəmiryolları QSC, Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi və digər bu kimi qurumların mühafizə zolaqlarına düşən obyektlərin müəyyən olunması tapşırıldı. İndi həmin obyektlər müəyyən olunmalıdır. Strateji qaz xətlərinin, dəmiryol xətlərinin, magistral yolların kənarında yerləşən obyektlər qiymətləndirilməlidir, onların söküntüsü həyata keçirilməlidir və ya xətlər dəyişdirilməlidir. Digər obyektlərin sənədləşdirilməsi istiqamətində isə vahid konsepsiya hazırlanmalıdır. Çünki "Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri haqqında" Qanuna dövlət başçısının fərmanı ilə bir neçə dəfə dəyişiklik edilib. Çıxarışı olan torpaq sahələri üzərində inşa olunmuş fərdi yaşayış evlərinə çıxarış veril-

məsi kimi bir konsepsiya müəyyən olunmalıdır. Əgər həmin ərazidə illər ərzində yaşayış olubsa, kommunal təchizat həyata keçirilərsə, bu halda torpağın təyinatı dəyişdirildikdən sonra fərdi yaşayış evlərinə çıxarış verilə bilər. Hələ ki bu proses tam yekunlaşmayıb".

R.Osmanlı hesab edir ki, həm çoxmərtəbəli binalardakı mənzillərin, həm də fərdi yaşayış evlərinin dövlət qeydiyyatına alınmasının dövlət üçün həm hüquqi, həm də iqtisadi baxımdan çox böyük faydaları var: "Hüquqi baxımdan mövcud mənzil fondunun genişlənməsi, qeydiyyatı, dövlət büdcəsinə daxilolmaların artması, fərdi yaşayış evləri üzərində aparılan əməliyyatların rəsmiləşdirilməsi və bu zaman vergi formasına dövlət büdcəsinə daxilolmalar çox ciddi məsələdir. Hər iki istiqamətdə bu prosesin dövlətə faydası dəyə bilər".

□ **Nərgiz LİFTİYEV/A "Yeni Müsavat"**

"Bakı Metropoliteni" "qış yuxusundan" ayılırmı: sorğular cavabsız qalıb...

Şikayətçilər bildiriblər ki, bayram günlərində nümayiş edilən retro qatarlarda da təhlükəsizlik qaydalarına əməl edilməyib...

Martın 12-də "Bakı Metropoliteni" QSC-nin bir qrup əməkdaşı "Yeni Müsavat" qəzetinin redaksiyasına gələrək, metropoliten rəhbərliyindən şikayətlərini bildirmişdilər. Qatarların hərəkət təhlükəsizliyi üzrə müfəttişi, 37 ildən artıq fasiləsiz metropolitenə çalışan Nazim Abdullayev, maşinist, Qarabağ veteranı Asif Rzayev və maşinist Fikrət Şıxaliev metropoliten rəhbərliyinə qarşı kifayət qədər sert ittihamlar səsləndirmişdilər. Bildirmişdilər ki, hazırda metroda vəziyyət o qədər acımaçılıqdır ki, hər an ciddi qəza baş verə bilər. Buna səbəb kimi ilk növbədə texniki qaydaların pozulmasını göstərmişdilər. Həmçinin qeyd etmişdilər ki, rəhbərlik maşinistlərin sayını azaldıb ki, bu da başqa bir problemdir.

Onların sözlərinə görə, maşinistlərin sayının az olması səbəbindən işçilər gecə 3-4 radələrində işə gəlməli olurlar. Yuxulu halda qatarı idarə etdikləri üçün tez-tez stansiyaları keçib, sənişinlər üçün çətin vəziyyət yaradırlar. Bu kimi xeyli ittihamlar səsləndirildi. Lakin bütün bunlara hələ də "Bakı Metropoliteni" QSC cavab vermir. Məsələ ilə bağlı metropolitenin mətbuat xidmətinə dəfələrlə müraciət etsək də, cavab ala bilməmişik.

Metropoliten rəhbərliyi cavab verməyə də maşinistlərdən təhlükəsizlik qaydalarının pozulması ilə bağlı daha bir məlumat almışdıq. Belə ki, "Yeni Müsavat" a bildirilib ki, bay-

məsələ ola bilər. Ancaq bu hadisə də göstərir ki, metroda təhlükəsizlik qaydalarına məhəl qoyan yoxdur".

Qayıdaq "Bakı Metropoliteni" QSC-nin sorğuya cavab verməməsi məsələsinə. Məlumdur ki, günümüzdə tez-tez müxtəlif dövlət qurumlarının medianın sorğusuna cavab vermədiyinin, məmurların görülən işlə bağlı ictimaiyyəti məlumatlandırmadığının şahidi oluruq. Təbii ki, ictimaiyyətin maarifləndirilməsi və məlumatlandırılması baxımından jurnalistlərin rolu cəmiyyətdə əvəz edilməzdir. Jurnalistlərin funksiyalarından biri də ictimai nəzarətdir. Jurnalistlər hər gün hansısa məlumatı qısa müddət ərzində dəqiqləşdirib, ictimaiyyətə çatdırmağa çalışırlar. Lakin bu hadisədən də görüldüyü kimi, bəzi qurumlar jurnalistlərin sorğusuna cavab vermirlər, hətta hesabat əvəzinə, acı, az qala borclu çıxaran cavablar verirlər. Hansı ki, hesabatlılıq, şəffafıq qanunun tələbi və ölkə rəhbərliyinin daim çağırış etdiyi məsələdir...

Eləcə də bütün bunlar qanunvericilikdə də öz əksini tapıb. Sorğusuna cavab ala bilməyən jurnalist həmin qurumu, şəxsi məhkəməyə belə verə bilər. Faktlarla göstərsək qeyd edə bilərik ki, İnzibati Xəttarlar Məcəlləsinin 382-ci maddəsində bütün nəzərdə tutulan məsələlər öz əksini tapıb. Maddənin birinci hissəsində

göstərilir ki, qanunla müəyyən edilmiş müddətdə jurnalistin sorğusuna cavab verməməyə görə 200 manatdan 300 manata qədər cərimə tətbiq edilir. Maddənin ikinci hissəsində isə göstərilir ki, qanunla qorunan informasiyalar istisna olmaqla, jurnalistə informasiyanın verilməsinə məhdudiyətlər qoymağa və ya informasiya

verilməsindən imtina etməyə görə isə 300 manatdan 500 manata qədər cərimə nəzərdə tutulur.

Hüquqşünaslar da bildirirlər ki, informasiya sorğusuna, suala cavab verilmədiyi halda jurnalist məhkəməyə müraciət edə bilər. Çünki məmur jurnalistin sorğusuna cavab verməlidir. Hüquqşünas Əsəbəl Mustafayev "Yeni Müsavat" a bildirib ki, əgər məmur jurnalistin sualına

cavab verməyibsə, İnzibati İqtisad Məhkəməsinə müraciət edib, məhkəmə qərarı ilə cavab verməyə əhəmiyyətini onun boynuna qoydurmaq olar. Hüquqşünasın sözlərinə görə, məhkəmə qərarını icra etmədiyi halda, artıq onun bəresində cinayət işi qaldırmaq olar.

□ **Əli RAİS, "Yeni Müsavat"**

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) keçmiş sədr müavini, sabiq əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Əli Nağıyev demokrat.az-a müsahibəsində bildirib ki, AXC hakimiyyəti dövründə Heydər Əliyevi müdafiə edənlərə təzyiqlər olurdu. Hətta Əli İnsanovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Vərəm İnstitutunun qazanxanası hakimiyyət tərəfindən partladılmışdı: "Vaxtilə Yeni Azərbaycan Partiyası yaradılanda hamı aradan qaçırdı, əksəriyyəti Heydər Əliyevin adını çəkməkdən belə qorxurdu. Amma tibb elmləri doktoru, professor olan Əli İnsanov Heydər Əliyevi açıq dəstəklədiyinə görə 1992-ci ildə direktoru olduğu Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Vərəm İnstitutunun qazanxanası Xalq Cəbhəsi hakimiyyəti tərəfindən partladılmışdı. Buna görə institut bir neçə gün soyuqda qaldı. Ancaq Əli İnsanov bu çətin günlərdə Heydər Əliyevi müdafiə etməkdən geri çəkilmedi".

Xalq Cəbhəsi hakimiyyətinin daxili işlər naziri olmuş İsgəndər Həmidov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Əli Nağıyev əsas olmayan açıqlamalar verib: "Əbülfəz Elçibəy hakimiyyəti dövründə nə Heydər Əliyev tərəfdarlarına, nə də ümumiyyətlə, başqa müxalifət təşkilatlarına təzyiqlər olub. Əli İnsanovun rəhbərlik etdiyi institutun partladıldığı barədə söhbətlər uydurmadır. O zamanlar da belə uydurma-

"Elçibəy bizə YAP-ı yaradanları qorumağı tapşırırdı"

İsgəndər Həmidov Əli Nağıyevin iddialarına cavab verdi

İsgəndər Həmidov

nı ortaya atmışdılar. Prezident Əbülfəz Elçibəyin şəxsi göstərişi ilə araşdırma aparıldı və heç bir təsdiqini tapmadı. O vaxtlar belə uydurmaları həm hakimiyyəti gözəndən salmaq, həm də Naxçıvanda yaşayan Heydər Əliyevə yaltaqlanmaq, ona öz-

lərinin əzabkeş olduğunu süni şəkildə göstərmək üçün ortaya atırdılar.

AXC hakimiyyəti dövründə heç bir müxalifətçiyə, müxalifət partiyasına təzyiq yox idi. Bir nəfər də olsun siyasi məhbus həbsə atılmamışdı. Yeni Azərbaycan Partiyası

məhz Elçibəy hakimiyyəti zamanı təsis olundu, bütün qurultay və konfranslarını keçirməyə şərait yaradılmışdı. Fizika İnstitutunda YAP-ın yaradılması ilə bağlı yığıncaq keçirdilər. Əbülfəz Elçibəy şəxsən bildirdi ki, demokratiyadır, hər kəsin toplaşmaq, siyasi partiya yaratmaq hüququ var, onlara da bu hüququ tanımaq lazımdır. Əbülfəz Elçibəy bizə hətta YAP-ı yaradanları qorumağı da tapşırırdı".

İ.Həmidov onu da bildirdi ki, Əbülfəz Elçibəy hətta hakimiyyətin mitinqində müxalifətçilərə çıxış üçün söz verirdi: "Hərbi paradan sonra mitinq oldu, mitinqdə müxalifət təmsilçilərinə, məsələn, Nəmet Pənahlıya prezident Əbülfəz Elçibəy çıxış üçün söz verdi. Onlar da çıxış edib hakimiyyəti sərt tən-

qid etdilər. Müxalifətçilərə bütün tədbirlərini keçirməyə şərait yaradılırdı. Dövlət televiziyasında gündə iki saat YAP-ın sədr müavini Siruz Təbrizlinin verilişi olurdu. Bütün veriliş boyu Siruz Təbrizli hakimiyyətin ünvanına tənqid söyləyirdi. Bütün bunlar hamısı tarixdir. Bir nəfər də olsun YAP üzvünə təzyiq yox idi, bir nəfər belə həbs edilməmişdi. Heydər Əliyevin qatı tərəfdarları kimi çıxış edən məşhur "91-lər" in başında akademik Fəreməz Maqsudov dururdu. Fəreməz Maqsudov Əbülfəz Elçibəyin ən yaxın adamlarından, ən hörmət etdiyi alimlərdən biri idi. İndi Əli Nağıyev AXC dövründə Heydər Əliyev tərəfdarlarına hansı təzyiqlərdən danışır, başa düşülən deyil. Mən Əli Nağıyevi

ağıllı adam bilirdim".

AXC hakimiyyəti dövründə baş nazir işləmiş, Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn isə bildirib ki, Əli İnsanovun Heydər Əliyevi açıq dəstəklədiyinə görə 1992-ci ildə direktor işlədiyi Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Vərəm İnstitutunun qazanxanasının Xalq Cəbhəsi hakimiyyəti tərəfindən partladılması və buna görə institutun bir neçə gün soyuqda qaldığı haqqında sabiq nazir Əli Nağıyevin açıqlaması cəfəngiyyatdır, Xalq Cəbhəsi hakimiyyətinə qarşı böhtandır: "Ümumiyyətlə, hər kəsin istənilən hadisədən danışmaq hüququnu qəbul edərək, mən Əli İnsanov tərəfdarlarına, o cümlədən Əli İnsanovla Xalq Cəbhəsi hakimiyyətinin münasibətlərini təftişinə girməməyi tövsiyə edərdim. Həm də ona görə ki, həmin münasibətlər həqiqətən birmənalı olmamışdır və bunun indi xatırladılması və təftişi hesab etmirəm ki, onların keyrinə olar".

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

"Məhkəmə-hüquq sahəsində köklü islahatlara ehtiyac var"

Hüquqşünas: "Əsas məsələ məhkəmə sistemindəki korrupsiyanın aradan götürülməsidir"

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev mart ayı ərzində iki dəfə məhkəmə-hüquq sahəsində islahatların olacağı anonsunu verib. Belə ki, prezident sonuncu dəfə Novruz bayramı ərəfəsindəki çıxışında ölkədə aparılan islahatların dərinləşəcəyini vurğulayıb. "İslahatlara alternativ yoxdur" deyən ölkə başçısı məhkəmə-hüquq sistemində də islahatların aparılacağını və artıq müvafiq göstərişlər verildiyini və sənədlər paketi hazırlandığını vurğulayıb.

Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli də modern.az saytına açıqlamasında bildirib ki, məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində Məhkəmə-Hüquq Şurası yaradıldıqdan, hakimlər haqqında qanun layihəsi qəbul edildikdən sonra (2004-2005-ci ildən söhbət gedir) fundamental islahatlar başladı:

"Hakimlərin test yolu ilə işə qəbul edilməsi, saylarının kifayət qədər artırılması diqqət çəkən məqamlardır. Cəmiyyətdə və əhali arasında məhkəməyə tam inamı for-

kin mərhələdə xüsusi peşəkar hazırlığı olmayan şəxslər tərəfindən də həllini tapa bilərlər. Beynəlxalq təcrübə də bunu göstərir. Hesab edirəm ki, bu, qanunun ilk növbədə məhkəmə sistemində iş yükünün azaldılmasına gətirib çıxara bilər. Düşünürəm ki, bu da məhkəmə-hüquq islahatları üçün müsbət haldır".

Vəkil Əsabəli Mustafayev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında məhkəmə sistemində əsas problemlərdən danışdı:

"Məhkəmə sistemi əslində başdan-ayağa dəyişilməlidir. Söhbət strukturadan getmir. Əsas məsələ məhkəmə sistemindəki korrupsiyanın aradan götürülməsidir. Hər kəsə məlumdur ki, məhkəmələrdə korrupsiya halları və sifarişli qərarların qəbulu faktlarına tez-tez

rast gəlir. İlk növbədə bunu aradan qaldırmaq lazımdır. Bu iki amil texniki məsələ deyil. Elə dayaqlar var ki, məhkəmə onun üzərində dayanıb. Məhkəmənin müstəqilliyinə nail olmaq lazımdır. Bizdə digər ölkələrdən fərqli olaraq Məhkəmə-Hüquq Şurasının sədri ədliyyə naziridir. Digər ölkələrdə Məhkəmə-Hüquq Şurasına hakimlərin özləri rəhbərlik edirlər. Azərbaycanda da dəyişiklik etmək lazımdır. Hakimlərin müstəqilliyinin möhkəmləndirmək üçün onların toxunulmazlığını təmin etmək lazımdır. Tez-tez oxuyuruq ki, Məhkəmə-Hüquq Şurası hansısa hakimi cəzalandırırdı. Bunu ümumi sözlə deyirlər, ancaq bilinmir ki, onlar nə üçün cəzalandırılır. Hakimlərin bu cür asanlıqla cəzalandırılması, onları hə-

min qurumlardan asılı hala salır. Bu da doğru deyil. Ona görə də hakimlərin cəzalandırılması müstəsna hal olmalı, bununla bağlı qanunvericilikdə dəyişiklik edilməlidir. Hakimlərin sosial təminatı da əsas məsələdir. Onların maaşları bu gün çox aşağıdır. Bir çox ölkələrdə hakimlər yüksək maaşla, ömürlük təyin olunurlar. Ona görə də onlar rahat qayda-da, doğru qərarlar verirlər. Bizdə də eyni sistem yaradılsa, yaxşı nəticə verər".

Ə.Mustafayev bildirib ki, islahatlar fonunda vəkilliyin rolunun gücləndirilməsinə də ehtiyac var: "İlk növbədə onu deyim ki, məhkəmələrdə proseslərin audio-video yazısı aparılmalıdır. Bütün məhkəmələrdə bu, mövcuddur. Bizdə isə yoxdur. Hazırda yalnız iqtisadi mübahisələr zamanı belə hallar nəzərdə tutulub. Özüm şəxsən dəfə-

Əsabəli Mustafayev

lərlə rast gəlmişəm ki, icra salır. Bu da doğru deyil. Ona görə də hakimlərin cəzalandırılması müstəsna hal olmalı, bununla bağlı qanunvericilikdə dəyişiklik edilməlidir. Hakimlərin sosial təminatı da əsas məsələdir. Onların maaşları bu gün çox aşağıdır. Bir çox ölkələrdə hakimlər yüksək maaşla, ömürlük təyin olunurlar. Ona görə də onlar rahat qayda-da, doğru qərarlar verirlər. Bizdə də eyni sistem yaradılsa, yaxşı nəticə verər".

Ə.Mustafayev bildirib ki, islahatlar fonunda vəkilliyin rolunun gücləndirilməsinə də ehtiyac var: "İlk növbədə onu deyim ki, məhkəmələrdə proseslərin audio-video yazısı aparılmalıdır. Bütün məhkəmələrdə bu, mövcuddur. Bizdə isə yoxdur. Hazırda yalnız iqtisadi mübahisələr zamanı belə hallar nəzərdə tutulub. Özüm şəxsən dəfə-

lərlə rast gəlmişəm ki, icra protokolları hakimlər tərəfindən düzgün yazılır. Bilə-bilə təhriflərə yol verilir. Biz qeyd verdiyimiz zaman da yenidən ona həmin hakim baxır. Bütün Avropa ölkələrində video-audio yazı materiala əlavə olunur. Bundan başqa, vəkil orderi deyilən məsələ də var. Bu da yalnız Azərbaycandır. Belə ki, vəkil hara gedirsə mütləq orderini təqdim etməlidir ki, prosesə buraxılsın. Hesab edirəm ki, bu institut da ləğv edilməlidir. Bir məsələni də qeyd edim ki, xarici ölkələrdə istintaq bir orqanda cəmləşib. Heç bir nazirlikdə tədqiqat-istintaq orqanı mövcud deyil. Bizdə isə demək olar ki, hər nazirliyin özünün ayrıca istintaq orqanı var. Bu məsələyə də diqqət etmək lazımdır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Siyasi arenada yaş söhbəti

Xalid KAZIMLI

İlk dəfə deyil, bu cür polemikalar 20-25 il əvvəl də vardı.

O vaxtın 28-33 yaşlı gənc siyasətçiləri, ölkənin siyasi arenasında "yurd"çular kimi tanınan və AXC(P)-nin daxilində fraksiya kimi fəaliyyət göstərən qrup tələb edirdi ki, siyasətə xalq hərəkatının dalğasında gələn və lider olanlar siyasətdən çəkilsinlər.

Bu qrup əvvəlcə müxalifət düşərgəsindəki hakimiyyəti götürmək, sonra isə bütövlükdə ölkədə hakimiyyətə gəlmək istəyirdi.

Qrupun liderləri o dövərlərdə sərəncamlarında olan çoxsaylı qəzetlərdə tez-tez "köhnə siyasətçilər" in öz yerlərini "yenilər"ə verməli olduqları barədə müsahibələr verirdilər.

"Köhnə siyasətçilər" adlandırılanların da elə çox yaşı yox idi - 40-45 yaşdaydılar. Hədəf götürülmüş əsas siyasi fiqur İsa Qəmbər, Pənah Hüseyn, Etibar Məmmədov və digərləriydi, bu polemikanın ən qızgın çağında onların 42-44 yaşları vardı.

Ancaq nəyə görə bu yaş o zaman bir çoxların gözüne "təqaüd yaşı" kimi görünürdü. Bu o zaman idi ki, hakimiyyətdə 75 yaşlı siyasət ustası və onun rəhbərlik etdiyi yaşlı komanda vardı, amma "gənc siyasətçilər" in onlarla çox da işləri yox idi, əsas hədəf müxalifətdəki "yaşlılar" idi.

Bəzən "gənc siyasətçilər" in özlərinə də sataşdılar, yaşlarının azlığına, təcrübəsizliklərinə, universitet auditoriyasından birbaşa prezident aparatına gətmələrinə işirdilər. Gənc yaşda yüksək dövlət vəzifələri tutmalarının onlarda başgicəllənməsi yaratdığı qeyd olunurdu.

Hətta "Yurd" qrupunun lideri Əli Kərimli özü də sonradan yaşlanıb həmin o "təqaüd yaşı"na yaxınlaşanda bir dəfə ona israrla "gənc siyasətçi" deyən opponentlərinə təkpi göstərdi, yaşıyla fəxr etdiyi dedi.

Bəli, gerçəkdən də 40-65 arası yaş siyasətçi üçün ən optimal yaşdır, nə gənc, nə də qoca sayılmaz.

Fəqət bu, vaxtaşırı azad seçkilər keçirilən, demokratik rejimlərin hökm sürdüyü ölkələr üçün keçərlidir.

Bizdə hər 10-15 ildən bir ortaya yeni siyasi qruplar çıxır və onlar hesab edirlər ki, bütün uğursuzluqların səbəbi "yaşlı nəsil siyasətçilər"dir, onlar siyasi arenadan çəkilsələr və gənclərə yol açsalar, vəziyyət radikal şəkildə dəyişər, insanların seçib-seçilmək hüququ avtomatik olaraq təmin olunar.

Bu isə illüziyadır. Nəsilərarası münafişə heç zaman gənclərin yaşlılardan gətmələrini tələb etməsi və onların bu tələbə riayət etməsiylə həll olunmur. Düzdür, zaman öz işini görür, amma bunu öz ritmi ilə, aram-aram həll edir. Bir də görürsən ki, yaşlı nəsiləndən siyasi arenada heç kim qalmayıb, amma heç tələb edənlər də həmin arenada arzu etdikləri yerlərdə deyillər.

Məsələn, yuxarıda dediyim kimi, 20-25 il öncə siyasi arenanın "yaşlı"lardan təmizlənməsini istəyən qrupun fəalları sonradan siyasət meydanında boy göstərmək imkanı qazandı, amma nə əldə etdilər? Hansı seçkidə ortaya parlaq nəticələr qoydular? Sələflərindən nəylə fərqləndilər? Hakimiyyətə gələ bildilərmidi?

Heç biri olmadı. İndi onların da siyasi arenanın tərkmələrini istəyənlər var.

Bu gedişlə gün gələcək, bugünkü tələbkarlar da yaşlanacaq, heç nə dəyişməyəcək və siyasətə 2010-cu ildən sonra atılanlar onlara "yaşlı" damğası vuracaq, siyasətlə məşğul olmalarını tələb edəcəklər.

Bu yolla heç kim uğur qazana bilməz. Siyasət idman sahəsi deyil ki, bir az yaşlanan atlet daha gənc rəqibinə bir sıra parametrlərdə udusun və estafeti ona verməyə məcbur olsun. Əksinə, siyasətçi yaşlandıqca daha təcrübəli, daha ağıllı, daha tədbirli olur, daha sanballı qərarlar verir. O, yüz metri 10 saniyəyə qaçması deyil ki, nəfəsi çatmasın.

Həm də adama deyirlər ki, bu biz, o siz, gücünüz çatırsa, bizdən daha ağıllı və bacarıqlısınızsa, bizə qalib gəlin, daha güclü siyasi təşkilat yaradın, hərəkat başlayın, önə çıxın.

Bəlkə bu cür tələblər güclənməyin, təşkilatlanmağın müjdəçisidir? Ola bilər. Amma bu halda tələbkarlar müqavimətlə üzləşəcəklər, ətraflarına toplamaq istedikləri elektoratın bir hissəsini bəri başdan itirəcəklər. Çünki cəmiyyətdə yaşlı nəsil siyasətçilərin tarixi xidmətlərini unutmayanlar, onlara sayğı ilə yanaşılmasını vacib sayanlar, üstəlik, gənc siyasətçilərin bənzər tələblərini vaxtından tez bürüzə verilməmiş ambisiya hesab edənlər kifayət qədərdir.

Həm də bu ölkənin siyasi arenasının əsas problemi heç də yaşlı siyasətçilərlə bağlı deyil. Uzun söhbətdir...

Kəçmiş təhsil naziri, AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru Misir Mərdanov avtomobil qəzasına düşüb.

Bu barədə ONA-ya Misir Mərdanovun özü məlumat verib. O bildirib ki, bir neçə gün əvvəl avtomobil qəzasına düşüb: "Qəza nəticəsində bir az bədən xəsarətləri almışam. Hazırda isə müalicə olunuram".

M.Mərdanov qəzanın təfərrüatları barədə əlavə məlumat vermək istəməyib. Hələ nazir işlədiyi dövrdə mətbuata açıq olan Misir müəllimlə danışsın həm qəza ilə bağlı "keçmiş olsun" demək, həm də gündəmin ən aktual mövzularından biri ilə bağlı suallarımıza cavab almaq istədik.

- Misir müəllim, çox keçmiş olsun. Mətbuatdan oxuduğunuz ki, qəzaya düşmüşsünüz. Hazırda sağlıq durumunuz necədir?

- Çox sağ olun. Hazırda durumum yaxşıdır, heç bir narahatlıq yoxdur.

- Deməli, artıq iş başındasınız?

- Bəli.
- Ağır qəza keçirmişdiniz, yoxsa yüngül?

- Yox, yüngül qəza idi.
- Misir müəllim, sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanov əfv olunandan sonra onun bir sıra keçmiş komanda yoldaşlarından reaksiya gəlib. Sizin münasibətiniz çox maraqlıdır...

- Yox. Mən bu barədə danışmaq istəmirəm.

- Hətta Əli Nəziyev də sabiq səhiyyə naziri barədə danışsın, hansı ki, vaxtilə Əli İnsanovla münasibətlərində problemlər var idi...

- Hamısını izləyirəm, oxuyuram. Amma mənim onların heç biri ilə işim yoxdur. Allah işlərini xeyir eləsin.

Misir Mərdanov Əli İnsanovdan danışdı:

"...Başqa ağsaqqal axtarmağın mənası yoxdur"

Sabiq təhsil naziri: "Şəxsən mən bu yaşda yenidən siyasətlə məşğul olmazdım"

ayırırdınız?

- Qəti şəkildə! Heç bir zaman! Kim istəyirsə, siyahıya baxa bilər, görür ki, kim var, kim yox. Heç bir zaman elə bir hal olmayıb. Bu gün də mənim iş təcrübəmdə elə bir şey yoxdur, olmayıb da.

- Misir müəllim, hər halda, sizin də təcrübəniz və yaşınız az deyil, görülmək imkanı yaranarsa, həm keçmiş həmkar, həm həmyerli olaraq Əli İnsanovla nə məsləhət verərdiniz?

- Şəxsən mən bu yaşda yenidən siyasətə qayıdıb, siyasətlə məşğul olmazdım. Mən olmasam... Allah eləməsin. Amma məşğul olmazdım. İşimlə məşğul oldum. Aliməm, alimliklə, həkiməm, həkimliklə... Nəyə lazımdır? İndi mənim 73 yaşım var. Təzədən gedib yenidən kiməsə qoşulmaq... Mənə elə gəlir ki, bu, yanlışlıq olardı. Nə olubsa, olub, qurtarıb daha.

- Belə çıxır ki, Əli İnsanov həbsdən çıxandan sonra "keçmiş olsun" deməmişiniz?

- Yox, mənim onunla heç bir əlaqəm olmayıb.

□ EİSAD PAŞASOY, "Yeni Müsavat"

- Əli İnsanovu "Qərbi azərbaycanlıların ağsaqqalı" kimi təqdim edirlər. Buna reaksiyanız necədir?

- Olsun. Özü bilər. Belə hesab edənlər eləsinlər.

- Bəs siz necə hesab edirsiniz, qərbi azərbaycanlıların ağsaqqalı kimdir?

- Vallah, vaxtilə Heydər Əliyev olub. İndiki prezidentimizin də həm ana babası, həm də ata babası ordandır. Vəssalam! Xalqın da böyük əksəriyyəti onlara səs verib. Ona görə də hesab edirəm ki, başqa ağsaqqal axtarmağın mənası yoxdur.

- Düşündüm, deyəcəksiniz, heç mənim də yaşım az deyil...

- Yox. Mən heç zaman elə söz demərəm.

- Mövcud situasiyada regional amili qabardanlara sözlünüz nədir?

- O bizim ümumi işimizin zıyanıdır. Azərbaycanın zıyanıdır. Azərbaycanı bölgələrə bölmək olmaz. Bir Azərbaycan var, qurtardı getdi!

- Siz də uzun müddət təhsil naziri vəzifəsində çalışmışınız. Nazirliyə işə qəbul məsələsində regional amilə yer

Niyə partiyalar qərbi azərbaycanlı elektorata sahiblənmək istəyir?

Qabil Hüseynli: "Bütün qərbi azərbaycanlıların aralarında, hətta gizli də olsa, bir siyasi həmrəylik bağları var"

Sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanov azadlığa buraxıldıqdan sonra onun ətrafında əsasən həmyerliləri olan qərbi azərbaycanlıların cəmləşdiyi deyilir. Əli İnsanovun da daha çox məhz bu elektorata arxalandığı hələ nazir olduğu zamanlardan bəlli idi. Maraqlıdır ki, Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımızı məhz özünün elektorata kimi görmək uğrunda siyasi qüvvələr, siyasi liderlər arasında da im bir mübarizə gətirdiyi müşahidə edilib. Əli İnsanovun azadlığa çıxması və siyasi fəaliyyətlə məşğul olacağını bəyan etməsi ilə bu mübarizənin yenidən aktivləşdiyi sezilir.

Bəs qərbi azərbaycanlı elektorata uğrunda nədən bu qədər mübarizə gedir?

Əslən Qərbi Azərbaycandan olan politoloq Qabil Hüseynli "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, qərbi azərbaycanlı elektorata bu münasibətin, hər bir siyasi qüvvənin onları öz tərəfinə cəlb etməyə çalışmasının, bunu arzu etməsinin konkret səbəbləri var: "Qərbi azərbaycanlılar siyasətə məşğul olmaq istəyirlər, aktivdir. Qərbi azərbaycanlılar uzun müddət ermənilərin

tezyiqlə altında olduqları üçün onlarda birləşmək, milliyətçilik əhval-ruhiyyəsi daha yüksək səviyyəyə gətirilməlidir. Bu nöqtəyi nəzərdən qərbi azərbaycanlılar daha çox siyasətə məşğul olmaq istəyirlər. Ona görə də siyasi proseslərə, siyasi təşkilatlara qoşulmağa həmişə meylli olublar. İkinci bir səbəb kimi onların çoxsaylı olmasını göstərmək lazımdır. Bu gün qərbi azərbaycanlılar Azərbaycan əhalisinin əhəmiyyətli hissəsini təşkil edirlər və bütün qərbi azərbaycanlıların aralarında, hətta gizli də olsa bir siyasi həmrəylik bağları var. Bu siyasi həmrəylik bağları ilə müəyyən hədəflər uğrunda, müəyyən məsələlər uğrunda sıraları daha tez birləşdirir, həmin hədəfə birlikdə vurmağı bacarırlar. Digər amil, qərbi azərbaycanlıların türkçülüyə meyllilikləri ilə bağlıdır. Onların vahid məfkurə ətrafında daha tez birləşmək istəkləri özünü daha tez bürüzə verir. Buna görə də onları daha tez təşkilatlandırmaq, müəyyən bir siyasi təşkilatın, yaxud da müəyyən bir ideyanın ətrafında toparlamaq daha asan başa gəlir. Qərbi azərbay-

canlılarda sadalanan bu keyfiyyətlərdən başqa onların böyük əksəriyyətinin savadlı olmaları da məlumdur. Savadlı və aktiv elektorata isə təbii ki, hər bir siyasi təşkilat, hər bir siyasi lider sahib olmaq istəyir".

Bəs hazırda qərbi azərbaycanlı elektorata əsasən kimin və ya hansı siyasi qüvvənin ətrafında cəmləşib?

Qabil Hüseynli vurğuladı ki, mərhum prezident Heydər Əliyev hakimiyyətə gələndə qərbi azərbaycanlıların böyük əksəriyyəti onun siyasəti ətrafında toparlanmışdı, bu siyasətin həyata keçirilməsi üçün təşkilatlandırdılar. Bu gün də YAP-ın sıralarında onların sayı yəqinləndir: "Həkim partiyasının sıralarında sözügedən regiondan olanlar çoxdur və prezident İlham Əliyev siyasətini daha çox müdafiə edir. Mənim zənnimcə, bu gün qərbi azərbaycanlı elektoratının müxalifət qüvvələrinin tərəfində olduğunu söyləmək üçün ciddi əsaslar yoxdur. Çünki onların aparıcı qüvvələri 1990-cı illərin əvvəllərindən məhz Heydər Əliyevin ətrafında cəmləşib və bu gün də həmin siyasi xəttə sadıqdırlar, azərbaycanlılıq ideyasının tərəfindədirlər".

Bununla belə, politoloq qeyd etdi ki, qərbi azərbaycanlılar az da olsa, digər siyasi partiyaların da sıralarında mövcudurlar. Amma həmin partiyalar aparıcı qüvvə kimi deyillər. Ən çoxsaylı hissələri YAP-ın sıralarındadır.

□ ETİBAR SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Gələcək zamanın yumurtası

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Həmişə sənə elə gəlir ki, əldə etmədiklərin əlində olanlardan daha yaxşıdır. İnsan həyatının romantika və idiotizmi elə bundadır"

(E.M.Remark)

Avropa Birliyi ölkələri qərara gəliblər ki, indən belə yay-qış vaxtına keçmək, saatları dala-qabağa çəkmək kimi mənasız hərəkətə son qoysunlar. İnsano-vun sözü olmasın, bizim Avropaya birləşməyimiz uzun çəkdi, Avropa özü gəldi bizə birləşdi. Nöşün ki, biz bu saat fırlatmaq işini hələ 4-5 il qabaqdan rədd eləmişik, çıxıb gedibdir. Məhəmməd Hüseyin Şəhriyarın yazdığı "Bizdən qabaqdadır avropalılar, işi iş bilənə tapşırırlar" beyti də qüvvədən düşmüş sayıla bilər. İş bilən bizik.

Özü də bu yay-qış vaxtına keçməyi niyə ləğv eləmişdik? Çünki zamanı artıq özümüzə tabe etmişdik. Keçmiş getmək, gələcəkdə olmaq, indini istədiyimiz formada fırlatmaq bizdə ümumillik səviyyəyə qalxmışdı. Keçmiş xoşumuza gəlməyəndə, Tarix İnstitutundan Yaqub müəllimə deyirik, götürür təzədən yazır. Yazıya da pozu yoxdur. Necə yazıbsa, deməli, o cür yaşamışıq. Uzaqgörənliyimiz, gələcəyə baxışımız isə çoxdan məlumdur. Bütün dünya əvvəl-axır bizim yaşayış sistemə keçəcəkdir, çünki biz bunun projesini gələcəkdən götürmüşük. Fantastik filmlərdəki zaman maşınıni düzəltmişik, bilirsiniz. Nə olsun fərlə maşın zavodumuz yoxdur? Qoy belə xırda projelərlə nemeslər, yaponlar, koreyalılar məşğul olsun.

Bu yaxında bir vətəndaş dükandan aldığı yumurtanın şəklini çəkib şikayət yazmışdı, deyir, mən yumurtanı ayın 12-də almışam, lakin bunun üstündə istehsal tarixi ayın 14-ü yazılıbdır. Guya ticari saxtakarlığın üstünü açmışdır. Rəhmətliyin oğlu, sənə gələcəkdən gələn yumurta verirlər, sən isə mızıldanır, donquldanırsan. Millətə yaxşılıq yoxdur. Toyuğun dünən, bu gün, bu an yumurtladığı yumurtanı bütün dünya yayır, biz isə gələcəyə baxmalıyıq. Başqa xalqlar keçmişini, indiki qazancını yayır, biz isə gələcəyimizi yayırıq. Buna görə Bineqedi rayon JEK işçiləri adından dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Kimə - bunu gələcək göstərir, hələ əyan olmamışdır.

Deyin bir nəfər də bu gələcək-keçmiş zaman temasında məzələnmək üçün yaxınlaşır Şekidə qəzet köşkünə, sabahkı qəzeti istəyir. Şekili heç əhvalını pozmadan deyir: "Qardaş, sabahkı qəzet dünəndən satılıb qurtarıb". Elə bəzi hörmətli, əziz oxucular dünən maraqlanırdılar, soruşurdular niyə mənim yazım olmadı, nə üçün "Diqlas" ticarət mərkəzinin yanmasından heç zad cizmaqara etməmişəm. Əslində yazım var idi, o da mərkəzə birgə yandı. İndi icra hakimi ümid edirəm onun qonorarını ödəməyə yardım əlini uzadaçaqdır. Yoxsa bizim də sığortamız yoxdur, hər dəfə neçə işarə yazımız yanır.

Qaldı "Diqlas" niyə yanıb, bunun səbəbi dilimizlə bağlıdır. Gərək obyektin adını milli dildə qoyasan. Yoxsa bu nədir? Duqlasdır, Dəclədir, ya başqa sözdür - kimsə bilmir. AMEA dil komissiyası gərək oranı çoxdan yandırardı. Adam dükanın adını milli dəyərlərimizə uyğun qoymalıdır. Misal üçün, "Binə", "Sədərək", "Nəsimi bazarı", lap elə "Bazarstore" və "Bravo" dükanları niyə yanmır? Çünki adı millidir. Anlaşılandır.

Sözgəlişi, bu «Diqlas»ın adını internetdə axtarısa və rəndə ilk çıxan "Diqlas yanğı"na yanaşı "Diqlas gəlinlik" sözləri olur. Sən demə, orda bütün Qafqazın ən böyük gəlinlik paltarı salonu varmış. Bu da millətimizin gəlin məsələsinə necə önəm verdiyini göstərir. Bəlkə də oranı qaçan gəlinlərdən hansısa yandırılıb. Ancaq indən belə gəlinlərimiz haradan paltar alıb geyinəcək, bunun üzərində düşünməliyik. Dövlət proqramı olsa pis olmazdı.

Bir də həmişəki kimi yanan obyektin yiyəsini tapa bilmirik, bu isə bizim Avropadan başqa fərqiyyətdir. Oralarda hər qarış yerin, hər dükən piştaxtasının, hər tərəzinin yiyəsi var, bizdə isə yiyəsizlikdir. Pis mənada yox. Ümumillik əmlakdır, ona görə! Millətimizə məxsusdur. Xəzər dənizi, Göygöl, Şahdağ, Kür-Araz, Azəri-Çıraq-Güneşli-dən biri də Diqlas idi. Bax bu dəqiqə avropalılar müəllif hüququ məsələsində də interneti ciddi tənziqləmək qərarına gəliblər. Ancaq bizdə heç bir müəllif hüququ yoxdur. Yaradılan bütün yazı-po-zu, əsərlər xalqa məxsusdur. Ona görə axırda adama xalq şairi, xalq artisti adı verirlər, xaricdə isə heç zad verilmir.

Azərbaycanımızın qədrini bilək, onu yanmağa qoymayaq!

Bu həftənin Azərbaycanın da köklü maraqlarına toxunan ən qalmaqallı olayı ABŞ prezidenti Donald Trampın Suriyaya məxsus Coland təpələrini İsrailin ərazisi kimi tanıyan bəyannaməni imzalaması oldu. Doğrudur, bu qərar Amerika səfirliyinin Qüdsə köçürülməsi kimi sırf Ağ Ev başçısının mövqeyini ifadə edir, nəinki ABŞ dövlətinin. Yeni bundan sonrakı prezidentlərin də bu qərara hörmət edəcəyi anlamına hələ gəlmir.

İstənilən halda, beynəlxalq hüquqa qarşı, ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipinə qarşı təhlükəli presedent, sərhədləri zorla dəyişməyi təqdir edən pis nümunə ortadadır. Elə ilk baxışda işğalçı Ermənistanı məmnun edən də bu, ola bilər (di). Ancaq ilk baxışda. Məlum olayla bağlı işğalçı ölkədən gələn xəbərlər qənaətimizi təsdiqləyir. Erməni siyasi və ekspert çevrələrində Ağ Evin analoji yanaşmanı Qarabağla bağlı da sərgiləyəcəyi, sadəcə, arzu edilir, lakin qeyri-mümkün sayılır.

Məntiqlidir. Çünki Dağlıq Qarabağ konfliktini ərəb-İsrail konfliktindən fərqləndirən vəzəçilməz özəlliklər, mühüm tarixi-siyasi xüsusiyyətlər var. Söhbət təkcə ondan getmir ki, Rusiyanın hər qalası Ermənistan ABŞ-dan ötrü İsrail qədər önəm daşıya bilməz. Hamı bilir ki, İsrail və ABŞ "ət-dırnaq" kimidir. Ermənistan isə Birləşmiş Ştatlara "qan düşməni" Rusiyanın vassalı qismindədir. Bunlar öz yerində. Ümumiyyətlə, rəsmi Vaşinqtonun, lap elə prezident Trampın Dağlıq Qarabağla bağlı mövqeyi qarantlıq deyil. Yalnız 1-2 təzə fakt.

Martin ortalarında ABŞ Dövlət Departamentinin dünyada insan haqlarının durumu barədə yaydığı növbəti illik hesabatda Ermənistan bir daha işğalçı kimi göstərilir. Sitat: "Separatçılar Ermənistanın dəstəyi ilə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin əksər hissəsini və ona bitişik 7 rayonu nəzarətdə saxlamaqda davam edirlər".

Bundan əlavə, ötən ilin oktyabrında ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton İrəvanda olarkən açıq şəkildə bəyan etmişdi ki, əgər baş nazir Nikol Paşinyan ölkəsinin rifahını, Rusiya asılılığından və blokadadan qurtulmasını istəyirsə, o zaman öncəliklə Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri qaydaya salmalı, Qarabağ məsələsində dönüşə nail olmalıdır. Analoji tələb bu ilin yanvarında Trampın Paşinyana göndərdiyi təbrik məktubunda yer almış və erməni tərəfində dərin məyusluq do-

Trampın Colan "bombası", Paşinyanın "Qarabağ alması"

Ağ Ev başçısının son qərarı işğalçının "əlini yandırdı"; israili politoloqun İrəvana çağırışı isə Ermənistanı qəliz duruma soxdu - səbəblər...

ğurmuşdu.

Nəhayət, əlverişli və mühüm strateji məntəqədə yerləşən, zəngin karbohidrogen yataqlarına malik, balanslı siyasət yürüdən Azərbaycanın ABŞ üçün, Qərb üçün dəyəri, o sırada Avropanın Rusiyadan qaz asılılığına qarşı energetik önemi Ermənistanla müqayisədə ölçüyə gəlməz dərəcədə böyükdür və yaxın və orta perspektivdə bu önəm dəyişəcəyi gözlənilir. Əksinə, Azərbaycanın Qərb üçün önemi artacaq.

Bu mənada Trampın Colan "bombası" erməniləri qətiyyətlə sevindirməyib, tərsinə, onların "əlini yandırdı". Ermənilərin 30 ildir əldə edə bilmədikləri "Qarabağ alması"na görə məyusluğu artıb...

Bu arada İsrail politoloqu, ermənipərəstliyi ilə tanınan Aviqdor Eskin D.Trampın Colan qərarından dolayı erməniləri şirnikləndirəcək açıqlama verib (Axa.az). Onun sözlərinə görə, Ermənistan Qolan yüksəkliklərini İsrail ərazisi kimi tanımalıdır ki, bu da Dağlıq Qarabağın "suverenliyi"nin beynəlxalq səviyyədə tanınmasına kömək eləsin.

Onun fikrincə, Colan yüksəkliklərinin tanınması Ermənistanı Qarabağ üçün yeni status tələb etmək imkanı yarada bilər. O, Trampın qərarını müəyyən ölkələrin təhlükəsizliyi ilə bağlı

baş verən hadisələrin (hərbi plan daxil olmaqla) nəticəsində yaranan sərhədlərin tanınmasına əsaslanan beynəlxalq siyasi təfəkkürün yeni bir yanaşması olduğunu iddia edib: "Beynəlxalq siyasi fikirdəki bu yeni istiqamətin hansısa yolla benefitsarı olmaq üçün Ermənistan Trampın ardınca Colan yüksəkliklərini tanımalıdır. Sonradan isə Qarabağ üçün xüsusi status (ancaq ayrıca muxtar bölgə kimi yox, Ermənistanın bir hissəsi kimi) tələb etmək lazımdır".

Amma israili politoloqun bu "çağırışı" Ermənistanda nə qədər qəribə də olsa, məmnunluq doğurmayıb. Əksinə, bəzi siyasilərin narazılığına səbəb olub. Onlar bu çağırışda əslində Colan təpələri kimi, Dağlıq Qarabağın da faktiki olaraq işğal edildiyinə diqqət çəkildiyini bildiriblər.

Əslində ermənipərəst yəhudi politoloqun (o, vaxtilə Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfərlər də edib) bu çağırışı Azərbaycandan çox, Ermənistanı qarşı tərribat xarakteri daşıyır, İrəvanı qəliz duruma qoyur. Çünki işğalçı ölkədən beynəlxalq hüquqa zidd seçim tələb etməklə yanaşı, İrəvandan Dağlıq Qarabağın da Colan yüksəklikləri kimi işğal altında olduğunun etirafı istənilir.

İkinci tərəfdən, Ermə-

nistandan onun bütün qonşularına - İran, Türkiyə, Azərbaycan, Gürcüstan, habelə əsas müttəfiq ölkə Rusiya və ərəb dünyasına qarşı mövqe tələb edilir. İrəvanın hansısa qeyri-müəyyən dividendin qarşılığında özünü bu qədər dövlətə və güclərə qarşı qoyması gözlənilir. Ermənistan heç indiyədək Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyi"ni tanımayıb. Ona görə ki, onun özü müstəqil, suveren dövlət deyil, Rusiyanın əlində oyuncaqdır.

Üçüncü yandan, Azərbaycanın mühüm silah tədarükçüsü və strateji tərəfdaşı olan, ərazisində yəhudi mənşəli ciddi Azərbaycan diasporunun olduğu İsrail dövlətinin istər Dağlıq Qarabağ, istərsə də qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı mövqeyi çoxdan bəllidir. İsrail ölkəmizin ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir, Dağlıq Qarabağ və 7 rayonun işğal faktını təsdiqləyir və Ermənistan silahlı qüvvələrinin torpaqlarımızdan çıxarılmasının tərəfdarıdır. Bütövlükdə müsəlman Azərbaycanı böyük islam dünyasında İsrailin barmaqla sayılacaq dost ölkələrdən biri hesab edir. Şəkk-şübhəsiz, hansısa ermənipərəst yəhudi politoloq İsrail dövlətinin bu siyasi iradəsini dəyişə bilməz...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

“Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayevin istefa etməsi ilə əlaqədar sayıələr dolayıdır. 2019-cu il martın əvvəllərində Nazarbayev Askar Mamini yeni baş nazir təyin edərkən, sayıələr yenidən baş qaldırdı.

nın xüsusilə də iqtisadi siyasətindən narazı olduğunu bildirdi. Milli Bankın rəhbəri Daniyar Akişevin sözlərinə görə, tezliklə inflyasiyanın 10-20% səviyyəsində olacağı gözlənilir.

Ekspertlər qiymətlərin

günlərindən Moskva ilə mütəfiqlik qurdu, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına qoşuldu, Avrasiya İttifaqı üzvü oldu, eyni zamanda Çin, Avropa və Amerika ilə sıx əlaqələr yaratdı”.

E.Şahinoğlu deyir ki, Uk-

viyyədə prezidentə və parlamentə nəzarət edəcək. Onun formalaşdırdığı xarici siyasətdən kənara gerek çıxmasınlar, yoxsa Qazaxıstan üçün təhlükələr yarana bilər”.

Analitikin fikrincə, Qazaxıstanla Azərbaycanın yük-

NATO Cənubi Qafqaza gəlir?..

Hüseyinbala SƏLİMOV

Türkiyə-NATO və yaxud Türkiyə -ABŞ müstəvilərində cərəyan edən proseslər üzərində baş sındırarkən, eləcə də NATO daxilindəki ziddiyyətlərin bütün kompleksində düşünərkən ixtiyarsız olaraq bir sualla qarşılaşırısan: Gürcüstan, Ukrayna və Moldova kimi NATO-ya üzv olmağa bu qədər can atmağa dəyərmi?..

Məsələ də bundadır ki, gənc, hələ “geosiyasi əzələləri” bər-kiməmiş dövlətlərin bu haqda düşünməyə macalı yoxdur; Blokun böyük “oyunçu”ları Dünyanın ən böyük hərbi siyasi Alyansının “çətiri” altındakı yerlərini təftiş etdikləri və təzədən anlamağa çalışdıqları bir vaxtda kiçik “oyunçular” -gənc dövlətlər bütün güclərlə NATO-ya üzv olmağa, nəhayət ki, təminat və rahatlıq vəd edən “təhlükəsizlik sertifikatı”nı almağa cəhd edirlər.

Bu mənada gürcü siyasətçiləri və diplomatları, hətta politoloqları ölkələrinin NATO-ya üzv olacağı günü səbirsizliklə gözləyirlər. Bəzi siyasi bilim adamları isə hətta hesab edirlər ki, onların ölkəsi praktiki olaraq NATO-nun üzvüdür, institutional baxımdan çoxdan bu təşkilatdadır, çünki Bloka ölkələri arasında “bir yığın müqavilə və qarşılıqlı öhdəliklər imzalanıb”.

Biz də inkar etmirik ki, ilbəl NATO ilə Gürcüstan arasındakı əlaqələr sıxlaşır.

Amma bununla belə bir faktı konstataşya etmək zorundayıq ki, müəyyən prosedurlar var və onlar NATO-nun əsas ölkəsinin - ABŞ-ın nöqtəyi-nəzərindən nə qədər formal görünsələr də bütün hallarda Tiflis bütün zəruri mərhələləri və pillələri, o cümlədən də məxsusi olaraq Tiflis və Kiyev üçün nəzərdə tutulmuş “ən yeni status”ları keçməli olacaq...

Bəli, Gürcüstana səfəri heftənin əvvəlində başa çatdıran NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq növbəti dəfə bəyan etdi ki, Tiflisin narahatlığına əsas yoxdur, Gürcüstan NATO-nun üzvü olacaq.

Əlbəttə, hər belə bəyanat Tiflisi arzuolunan məqsədə bir az da yaxınlaşdırır. Amma bir daha qeyd edirik ki, təəssüf, NATO təkcə ABŞ və ya Stoltenberq demək deyil.

Məsələn, hələ də belə bir ehtimal gücdədir ki, Ukraynanın və Gürcüstanın Alyansa üzv olmasına etiraz edən sanballı və nüfuzlu siyasətçilər var, onlardan biri də A.Merkeldir. Elə Macarıstan təmsilçilərinin də bu iki ölkənin, xüsusən də Ukraynanın Bloka üzvlüyü yolunda əngəl olması haqda xəbərlər kəsil-mir.

Burada yenə də yadıma Türkiyənin ən yeni tarixindən bir epizod düşür. Vaxtilə ABŞ siyasətçiləri və diplomatları daim vəd edirdilər ki, bəs Türkiyə mütləq Avropa Birliyinin üzvü olacaq. Amma belə olmadı və güman ki, məhz bu detal Türkiyəni Avropa təhlükəsizlik və əməkdaşlıq arxitekturasından kənarda mütəfiqlər axtarmağa sövq etdi.

İddia etmirik ki, Gürcüstani və Ukraynanı eyni aqibət gözləyir, amma əlahəzrət zaman özü gözləmir, hətta NATO-nun özünü yeni-yeni ampualarda təqdim edir; təşkilat daxilində yeni trendlər duyulur, hətta eyni bir Alyansın nəzdində yeni geosiyasi qruplaşmalar yaranır. Üstəlik, bəzi hallarda NATO-ya “inteqrasiya sürəti”nin çox yüksək, digər hallardasa, əksinə çox aşağı olması da diskomfort, hətta inamsızlıq üçün xeyli əsas yaradır.

Düşünürük ki, Gürcüstanın NATO-ya inteqrasiya məsələsində iki məqam var. Birincisi, Cənubi Qafqaz da Qara dəniz kimi NATO üçün yeni regiondur. Burada çox ehtiyatla, zərger dəqiqliyi ilə irəliləmək lazım gəlir, çünki söhbət bilavasitə Rusiyanın təsir sferasından gedir.

İkincisi, bəlli olduğu kimi, Gürcüstan ərazisində iki ciddi münəqışə ocağı var. NATO rəhbərliyi, Blok üzvləri daim Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü tanıdıqlarını bildirirlər. Amma hiss olunur ki, bu hələki Brüsselin Tiflisə verə biləcəyi yeganə dəstəkdir və Şimali Atlantika Bloku bu məsələdə siyasi bəyanatlardan uzağa getmək iqtidarında deyil.

Amma Gürcüstanın özündə məsələyə çox maraqlı yanaşma var. Bəzi gürcü ekspertləri hesab edirlər ki, ərazi problemləri ölkənin NATO-ya inteqrasiya olunması yolunda əngəl ola bilməz, çünki bu maneəni dəf edə biləcək yol artıq məlumdur; sənəddə sadəcə yazmaq olar ki, məşhur “beşinci bənd” bu ərazilərə şamil edilmir...

Brüssel strateqlərinin bununla bağlı nə düşündüklərini bildirmirik. Aydın olan bir məsələ var: NATO tədricən, amma məqsədyönlü şəkildə iki yeni regionda oturmaqdadır: o, Qara dənizdə güclənir və təsir sferasını genişləndirir, Cənubi Qafqazda isə hələ indi özünə yer eləyir.

Bu günlərdə ABŞ prezidenti D.Tramp da çox maraqlı bəyanatla çıxış etdi; o qeyd etdi ki, Xəzərin statusu haqqında Konvensiyanın imzalanması Türkmənistanın enerji resurslarının nəqli üçün yeni imkan açır və yəqin Aşxabad bundan faydalanmağa çalışacaq.

Düşünürük ki, bu da Cənubi Qafqaz regionunun geosiyasi və geostrateji önəmini artıran daha bir məqamdır. Axı NATO-nun mühüm funksiyalarından biri də enerji, kommunikasiya və tranzit arteriyalarının təhlükəsizliyini təmin etməkdir.

“Qazaxıstanda Ukrayna hadisələri təkrarlana bilərdi”

Elxan Şahinoğlu: “Tokayevlə Dariqa arasında rəqabət gedəcək və hər ikisi Rusiyanı qane edir”

Nursultan Nazarbayev

sək səviyyədə əlaqələri var: “Arzumuz budur ki, yeni prezident həmin siyasəti davam etdirdirsin. O ki qaldı daxili siyasətdə nələr dəyişəcək, bunu zaman göstərəcək.

İlk mitinqlər Almatıda olmuşdu. O vaxt Qorbaçov Kobin adlı kommunisti rəhbər təyin etdi və qazaxlara ayağa qalxdı ki, niyə qeyri-qazax bizə rəhbərlik eləsin.

Ona görə separatizm baş qaldıra bilər və qazaxlara müəyyən problemlər yarada bilər. Xarici siyasətdə ənənə davam etməlidir”.

Ekspert hesab edir ki, Nazarbayevi istefaya vadar edən yalnız yaş faktoru idi: “Bu yaşda istənilən insan siyasi varis haqda düşünür. Onsuz da Nazarbayev siyasətdən getmir və nə qədər ki, heyatdadır, prosesə nəzarət edəcək.

İndi Tokayevin sınaq dövrüdür və ola bilsin ki, Nazarbayev qızı Dariqaya üstünlük verəcək. Hər halda, bu iki fiqur arasında prezidentlik uğrunda rəqabət gedəcək, hər ikisi də Rusiyanı qane edir”.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

yüksəlməsi və milli valyutanın məzənnədə ucuzlaşması ilə əlaqədar inflyasiyanın daha yüksək olacağına inanır.

Bundan sonrakı, post-Nazarbayev dövrü necə olacaq? Bu sualımızı cavablandıran politoloq Elxan Şahinoğlu “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, Qazaxıstan həssas bölgədir: “Nazarbayev təhlükələri görürdü və əsas təhlükə də Rusiyadan həmişə gəlirdi. Çünki Qazaxıstanın 40 faizi rus və rusdillilərdir.

Ona görə müstəqil Qazaxıstanda hakimiyyətinin ilk

rayna parçalananda və Kırımın ilhaqı baş verəndə Putin Qazaxıstana ciddi mesaj vermişdi: “Demişdi ki, Nazarbayev olmasaydı, Qazaxıstan olmazdı.

Bununla ismarış vermişdi ki, Nazarbayev olmasa, Ukrayna hadisələri bu ölkədə təkrarlanacaqdı. Düzdür, Nazarbayev Putinə cavab vermədi, amma latın qrafikasına keçdi, türk dili ilə bağlı qərarlar verdi.

Bundan sonra fərqli kurs olmayacaq, Nazarbayev Təhlükəsizlik Şurasında üst sə-

Qeyd edək ki, D.Yazov 1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda və Azərbaycanın başqa rayonlarında törədilən qırğınlara başçılıq edənlərdəndir.

20 Yanvar faciəsinin təşkilatçısı 10 il azadlıqdan məhrum edilib

Kəçmiş SSRİ-nin müdafiə naziri, 94 yaşlı Dmitri Yazov 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

“Report” TASS-a istinadən xəbər verir ki, Litvanın Vilnüs şəhər dairə məhkəməsi

1991-ci ilin yanvarında Vilnüsə törədilən qırğına görə onun barəsində belə bir hökm çıxarıb.

Litva Baş Prokurorluğu isə keçmiş müdafiə nazirinin ömürlük həbs edilməsini istəyib.

Türk dövlətindən Moskvaya jest

Rus dili Qırğızıstanda rəsmi dil statusunu saxlayacaq.

Publika.az “İnterfaks” agentliyinə istinadən xəbər verir ki, bu haqda ölkə prezidenti Sooronbay Jeebekov bildirib.

Jeebekov əlavə edib ki, Rusiya ilə ənənəvi dostluq və strateji əməkdaşlıq kursunu möhkəmləndirəcək.

Xəzər Universitetindən işdən çıxan müəllimdən yeni ittihamlar

Mail Yaqub hökuməti Xəzər Universiteti haqda ölçü götürməyə çağırdı; Hamlet İsxanlı isə deyir ki...

"Bu məsələdən sonra Hamlet İsxanlı nə mənə zəng edib, nə maraqlanıb. Hazırda işsizəm və inşallah, hər şey yaxşı olacaq. O, ən yaxşı halda deyə bilərdi ki, bizim ona bu qədər məvacib verməyə gücümüz çatır. Amma mənə böhtan atırlar, guya universitetdə əxlaqsızlıq eləmişəm.

Mən onu bu şər-böhtana görə məhkəməyə verə bilərəm, qoy sübut eləsin. Sadəcə, buna vaxtım gedəcək. Qoy açıqlasın ki, əxlaqsızlıq deyəndə nəyi nəzərdə tutur? Hansı tələbəyə qarşı nalayiq hərəkət olub?"

Bu sözləri "Yeni Müsavat"a "Xəzər" Universitetindən müəllim vəzifəsindən istefa verən Mail Yaqub bildirdi. Adıçəkilən ali məktəbdə təhsil haqqının yüksək olmasına baxmayaraq, müəllimlərə həddən artıq az maaş verilməsini əsas gətirərək işdən gedən M.Yaqub 160 manat əmək haqqı almış.

M.Yaqub universitetin təsisçisi Hamlet İsxanlının onun işdən çıxardığını, pis hərəkətə görə qovulduğunu deməsinə cavabında qeyd etdi ki, beləyisə nə üçün 11 il işdə saxlanılıb: "Mən özüm universitetdən istefa vermişəm. Sonra deyirlər ki, biz onu çıxarmışıq. Bu illər ərzində tələbələrə utandırdım deyə işdən çıxmamışam, qəpik-quruş maaşa orada işləmişəm. Onlar demək istəyir ki, tədris qrupunda guya xanım tələbələrə qarşı pis hərəkətlər eləmişəm. Sual verirəm - mən əxlaqsızamsa, 11 il niyə işdə saxlamısınız? Deyir ki, bütün bunları sənədləşdirmişik. Təbii ki, 20 dəqiqəyə əlli sənəd yazmaq olar. Məsələ gün kimi aydındır - şər-böhtan".

M.Yaqubun sözlərinə görə, 2013-cü ilə qədər saathesabi işləyib: "Məndən də aşağı maaş alanlar var. Bu hadisədən sonra oradan iki müəllim mənə yazıb. Adlarını çəkmək istəmirəm ki, aldıqları qəpik-quruşdan da olmasınlar. Biri yazıb ki, mənə ayda 260 manat maaş verilməliyi, ancaq 120 manat verildi. Hər tələbə illik 4000-5000 manat təhsil haqqı ödəyir. Amma universitet ştatdan-kənar işləyən müəllimə 120-150 manat maaş verir. Orada çoxu saathesabi işləyir, sayca az müəllim ştata götürülüb. Hamlet İsxanlı deyir ki, ayda 1500-2000 manat maaş alan müəllim var. Kimlərdir o müəllimlər? Bu qədər təhsil haqları ödənilir, milyonlar dövrüyə edir, universitetin müəllimə normal maaş verməyə pulu yoxdur? Bəs bu maliyyə hara gedir? Xəzər Universitetinin heç normal laboratoriyası yoxdur. Ümumiyyətlə, ora tədris üçün yaxşı müəllim gəlmir. 23-25 yaşda magistr səviyyədə müəllimlər işə götürülür. Demirəm ki, onların hamısı savadsızdır. Amma 7-8 müəllim maaşa görə oranı tərk eləyib. İctimaiyyət, hökumət və Təhsil Nazirliyi bu universitet barədə ölçü götürməlidir.

Təsəvvür edin, 80 tələbənin hər biri tək-cə mənim dərşimə görə universitetə 400 manat ödəyiblər. Və 32 min manat puldan 4 ay ərzində mənə cəmi 640 manat pul çatacaq. Bundan əlavə, Hamlet İsxanlı bildirir ki, universitetin hoteli var. Amma Xəzər in yataqxanasında qalmaq üçün hər tələbədə ayda 150 manat alırlar, illik təhsil haqqına bu xidməti daxil etməzlər".

Təhsil eksperti Etibar Əliyev də M.Yaquba dəstək verib və facebook hesabında yazıb ki, bu universitetdə müəllimlərin böyük əksəriyyəti saathesabi çalışır: "Şəxsi qazanc gözlerini elə tutub ki, ştata müəllim götürməyi ciblərinə ziyan vurmaq kimi başa düşürlər. Universitetlərin dünya reytinglərində ştatda olan müəllimlərin say göstəricisi də mühüm rol oynayır. Hamlet müəllim deyə bilirmi ki, qazanılan milyon hesabına indiyə qədər Təbiiat elmləri və mühəndislik fakültəsində neçə müasir laboratoriya qurulub? Bunu biz təhsil ekspertləri və media nümayəndələrinə göstərə bilirmiyə? Universitetin müəllim heyəti ilə ictimaiyyəti tanış edə bilermiyə?"

Son illərdə universitetin 7-8 tanınmış müəllimi hansı səbəbdən universiteti tərk edib? Bunun izahını verə bilermiyə? Tanınmış müəllimlərdən biri yay məzuniyyətinin pulu ödənilmədiyi üçün universiteti tərk edib, bəs qalanları?"

Xəzər Universitetinin təsisçisi və Direktorlar Şurasının sədri Hamlet İsxanlı bildirir ki, M.Yaqub əxlaqsızlığa görə qovulub: "Gərəkdir öz ayıblarının üstünü açmayıdı. Buna dərs vermək istəməyiblər. O, özü bizə yalvarıb ki, mənə bir dərs dərs verin. Bir dərsə də nə verilməli ki? Onu müəllim kimi saxlamayıblar. Xəzər Universiteti yüksək məvacib verir.

İndi əmək haqqı rəsmi verilir, vergilərdə də yoxlatmaq olar. Onu universitetdən qovmaq haqda qərar çıxarıblar. Bütün sənədlər də var, şikayətlər, yazılmış müraciətlər...

Nizam-intizam komissiyasının da rəyi var. Ləyaqətsiz bir hərəkət edib, ona görə də qovulub. Sadəcə, o, nəyə görə qovulduğunu gizlədir. Bütün olanlar sənədləşdirilib".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə hakim Rəşad Abdulovun sədrliyi ilə "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) sədri vəzifəsində çalışmış Arif Əsgərovun, onun oğlu Elnar Əsgərovun adı qarışan cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb. Hakim Arif Əsgərovun baldızı oğlu Rahib Hüseynovun valideynlərinin və vəkillərinin kəskin etirazlarına baxmayaraq iş üzrə qərar verib. Rəşad Abdulov Rahib Hüseynovun barəsində Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə çıxarılan hökmün dəyişdirilmədən saxlanması haqda qərarını açıqlayıb.

Bu haqda "Yeni Müsavat"a məlumat verən R.Hüseynovun anası Lətifə Hüseynova deyir ki, qərar qanunsuzdur, vəkillərin təqdim etdikləri əsas vəsaitlər araşdırılmadan, mühasibatlıq sənədlərinə baxmadan verilib: "Hakim elə tələsirdi ki, sanki qərar verən kimi mükafat alacaqdı. Biz məhkəmədə dedik ki, Elnar Əsgərov pulları adamlardan atasından gizli yığıb, onlara verdikləri pula görə faizləri də gizli ödəyib. Məsələnin üstü Arif Əsgərov işdən çıxarıldan sonra açılıb. Bundan sonra da Elnar Əsgərov bütün günahı oğlum Rahibin üstünə atdı. Elnar yalandan deyir ki, guya milyonlarla pulu Rahib adamlardan özbaşına yığıb. Hamı da bilir ki, bu mümkün deyil. Oğlum Elnar Əsgərovun adamlardan aldığı pullara görə elə onun göstərişi ilə qeydiyyat aparıb, faizlər ödəyib. Atasını işdən çıxardılar, bilindi ki, siyahı tuta? Rahibə kim idi o milyonları verən? Qoşqar bizim evə gəldi, yoldaşım dedi ki, İsmayıl dayı, Rahibə milyon verməyəm. Mən çoban oğluna milyon verməyəm. Səndən çox xahiş edirəm, böyük bacanaqsan, get Arif (Əsgərov) müəllimi başa sal, pullar sənə oğluna verilib. İsmayıl da dedi ki, mən Arifə (Əsgərov) pul verməmişəm ki, gedim ondan pul istəyim. Dedi, mən 10 milyon pul vermmişəm, müəyyən hissəsini almışam, müəyyən hissəsini ala bilmirəm. Qoşqar söhbətindən sonra bizi düşmənlər elan etdilər, qapıya da qoymadılar. Bu kitabların hamısını ekspertə də verdik. Rahib kitablarda kimə nə verib, hamısını yazıb. Hətta Elnar əli ilə verdi. O işlərin hamısının kağızları var. Hakim isə həmin kağızlara baxmamaq üçün tez-tələsik qərar verdi. Bilirlər ki, həmin kağızları araşdırsalar, məsələnin mahiyyəti üzə çıxacaq. Ona görə də bu məsələnin üstündən sü-

kutla keçirlər".

Lətifə Hüseynova həmin kitablarda həqiqətdə nə baş verdiyinin görüldüyünü deyir: "Əvvəllər də demişəm, yenə də deyirəm.

seynov da eyni iş üzrə bir müddət əvvəl 9 il həbs cəzasına məhkum edilib. 6 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində saxlanılır. Emin və Rahib Hüseynovların valideynləri iş

masını təsdiqləyən 5 kitab da təqdim edib. Rahib Hüseynov 2013-cü ildə həbs edilməzdən öncəyə qədər həmin kitablarda Elnar Əsgərovun görülən işlərlə, alınan

Arif Əsgərovun adı hallanan 30 milyonluq cinayətlə bağlı yeni qərar

Hakim "Azərbaycan Dəmir Yolları"nın sabiq sədrinin baldızı oğlu Rahib Hüseynovun valideynlərinin və vəkillərinin etirazlarına baxmayaraq, şikayəti təmin etmədi

Bu kitablarda Rahib Elnarın icazəsi ilə kimə nə verib, nə qədər pul alıb, faiz verib hamısı yazılıb. O camaatı da Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim bir-bir çağırdı, dindirdi. Kitablara biz istintaqa verdik. Kitablarda 2013-cü ilə qədər Elnarın göstərişi altında yazılıb. Rahib kim idi ki, siyahı tuta? Rahibə kim idi o milyonları verən? Qoşqar bizim evə gəldi, yoldaşım dedi ki, İsmayıl dayı, Rahibə milyon verməyəm. Mən çoban oğluna milyon verməyəm. Səndən çox xahiş edirəm, böyük bacanaqsan, get Arif (Əsgərov) müəllimi başa sal, pullar sənə oğluna verilib. İsmayıl da dedi ki, mən Arifə (Əsgərov) pul verməmişəm ki, gedim ondan pul istəyim. Dedi, mən 10 milyon pul vermmişəm, müəyyən hissəsini almışam, müəyyən hissəsini ala bilmirəm. Qoşqar söhbətindən sonra bizi düşmənlər elan etdilər, qapıya da qoymadılar. Bu kitabların hamısını ekspertə də verdik. Rahib kitablarda kimə nə verib, hamısını yazıb. Hətta Elnar əli ilə verdi. O işlərin hamısının kağızları var. Hakim isə həmin kağızlara baxmamaq üçün tez-tələsik qərar verdi. Bilirlər ki, həmin kağızları araşdırsalar, məsələnin mahiyyəti üzə çıxacaq. Ona görə də bu məsələnin üstündən sü-

üzrə ədalətli araşdırma aparılmasını istəyirlər. Deyirlər ki, Elnar Əsgərova məxsus 20-30 milyon pulun qara mühasibatlıq hesabı var. Əsas günahkar Elnar Əsgərov azadlıqda gəzir.

Lətifə Hüseynova Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə keçirilən son iclasda oğlunun günahsız olduğunu hakimə bildirib, deyib ki, oğlunun məhkəməyə təqdim etdiyi qara mühasibatlığa dair kitablara araşdırmadan qərar verib.

Rahib Hüseynov 2018-ci ilin dekabrında külli miqdarda dələduzluqda təqsirli bilinərək 9 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. İttihama görə, iş üzrə zərərçəkən şəxslərə 4 milyon 300 min manat zərər vurulub. O, zərərçəkənləri "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-yə yataq dəstləri gətirmək adı ilə aldatmaqda ittiham edilsə də, deyir ki, pullar xalası oğlu Elnar Əsgərov tərəfindən alınıb, o, alınan pulların qeyri-rəsmi qeydiyyatını aparıb. İş üzrə zərərçəkənlər Emin Məmmədovun da, Qoşqar Zeynalov və başqalarının da ifadələri ilə Rahib Hüseynovun fikirləri arasında uyğunluq var. Bundan başqa, o, ilkin məhkəmə instansiyasında məhkəməyə Arif Əsgərovun oğlu, "Liman Group" şirkətinin rəhbəri Elnar Əsgərovun qardaşı Emin Hüseynovun qardaşı

məbləğlərlə bağlı qeydlər yazıb. Rahib Hüseynov həmin 5 kitabda ayrı-ayrı şəxslərdən aldığı, iş üçün ayrılan milyonları qeyd edib. Həmin kitablarda xeyli sayda vəzifəli şəxslərin adının keçdiyi məlum olub. O kitablarda qeyd edilən məbləğlər 20-25 milyondur. Vəzifəli şəxslərin yaxınlarından alınan pullarla Arif Əsgərovun oğlu dəmir yolu üçün xaricdən avadanlıqlar alaraq dövlətə baha qiymətə satıb. Qazancdan isə pul aldığı şəxslərə də faiz verib. Məlum olub ki, kitablarda adı keçən həmin şəxslər Arif Əsgərovun oğlu Elnar Əsgərova verdikləri pullar qarşılığında xeyli qazanc əldə ediblər.

Rahib Hüseynov məhkəmədə dönə-dönə vurğulayıb ki, o, Elnar Əsgərovun tapşırığı, birbaşa iştirakı ilə pulların alınması və aylıq faizlərin verilməsinə, qara mühasibatlıq işinə nəzarət edib. Rahib Hüseynovun qardaşı Emil Hüseynov da Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 9 il cəza alıb. Həmin cinayət işində də Arif Əsgərovun oğlu, "Liman Group" şirkətinin rəhbəri Elnar Əsgərovun da adı hallanırdı. Emin Hüseynov da pulları xalası oğlu Elnar Əsgərova verdiyinə israr edirdi. Elnar Əsgərovun adı hər iki xalası oğlunun işində şahid kimi keçib.

Arif Əsgərov 2004-2015-ci illərdə "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) sədri vəzifəsində çalışıb. O, 2015-ci ildə prezidentin fərmanı ilə tutduğu vəzifədən azad edilərək, nəqliyyat nazirinin müavini təyin edilib. Bir müddət əvvəl Nəqliyyat Nazirliyi ləğv edilərək Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinə birləşdirilib və o, vəzifəsini itirib.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

2019-cu ilin üçüncü ayı, birinci rübü başa çatmaq üzrədir. Qarabağa dair dinc nizamlama prosesində isə hələ də gözlənilən müsbət dönüş qeydə alınmayıb. İşğalçı Ermənistanda hakimiyyətə gələn yeni qüvvə, baş nazir Nikol Paşinyan bir ilə yaxındır "problemlə yaxından tanış olmaq" xətti götürüb, heç vaxt reallaşmayacaq absurd təklif-tələblər irəli sürməklə məşğuldur. Əslində isə artıq aydındır ki, Paşinyan da sələfləri kimi vaxt status-kvonu süni şəkildə uzatmağa çalışır. İrəvan eyni zamanda bu taktikanın müharibə riskini artırdığını da fərqiində olmamış deyil.

Bir neçə gün öncə Nikol Paşinyan Müdafiə Nazirliyində qapalı iclas keçirib. İclasda müdafiə naziri David Tonoyan, həmçinin ordu rəhbərliyindəki yüksək çinli zabitlər iştirak ediblər. Ermənistan baş nazirinin mətbuat katibi Vladimir Karapetyan medianı toplantı barədə məlumatlandırsa da, detalları açıqlamayıb. Lakin erməni KİV-ləri qapalı iclasın müəyyən detallarını öyrənə bilib İddialara görə, Paşinyan orduya müharibəyə hazırlıq tapşırığı verib. Belə ki, danışıqlar masasından qaçmağa hazırlaşan erməni baş nazir belə addımın müharibəyə səbəb olacağını anlayır. Buna görə də indidən ordunu gələcək müharibəyə hazırlaşdırır. "Past" qəzetinin məlumatına görə, qapalı iclasda Paşinyan generalarla müharibə ssenarilərini müzakirə edib. Konkret hansı ssenarilər üzərində iş aparıldığı məlum olmasa da, Paşinyanın müdafiə naziri Tonoyana ordudakı neqativ halların aradan qaldırılması tapşırığını verdiyi deyilir.

Qapalı toplantının Ermənistanında martın 17-də qiyam qaldıran hərbi hissənin əsgərlərinin bir qrupunun ceza olaraq Qarabağa "sürgün edilməsi"ndən bir gün sonraya təsədüf etməsi isə xüsusi diqqət çəkib. Bəllidir ki, "sürgün"ə etiraz olaraq əsgərlərin valideynləri və yaxınları İrəvanda hökumət binası qarşısında aksiya keçiriblər və Müdafiə Nazirliyinin hərbi hissədəki iğtişaşın iştirakçılarını bu cür cəzalandırmasından bərk hid-dətləndiklərini bildiriblər.

Yeri gəlmişkən, bu faktın özü, habelə az öncə Xankən-

dində Nikol Paşinyanın rəhbərliyi ilə Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının toplantısının keçirilməsi Dağlıq Qarabağ və onun ətrafındakı 7 rayonun işğalının arxasında bilavasitə Ermənistanın dayandığını bariz şəkildə təsdiqləyir. Ermənistan vətəndaşlarını, o sırada öz doğma oğlunu qonşu ölkənin işğal olunmuş ərazilərinə hərbi xidmətə göndərən Paşinyanın Qarabağdakı marionet rejimi guya müstəqil və suveren qurum kimi birbaşa danışıqlara qoşmaq tələbinin absurdluğu bir daha ortaya çıxır. Odur ki, ənənəvi sual öz aktuallığını saxlayır: rəsmi Bakının Dağlıq Qarabağ məsələsində "dəvəquşu" siyasətinə üstünlük verən İrəvanla sülh danışıqları aparmasına deyərmi?

Hərçənd ABŞ-da nəşr olunan nüfuzlu "Vaşinqton Post" qəzeti iddia edib ki, tezliklə Azərbaycan və Ermənistan sülhlə bağlı razılığa gələ bilər. "Bölgədə baş verən müsbət dəyişikliklər münaqişənin həlli ehtimalını artırır", - deyər nəşr qeyd edib. "Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh sazişinin imzalanması fürsəti yaranıb. Uzun illərdir davam edən nəticəsiz danışıqlardan sonra həllə yol açmağa biləcək dəyişikliklər diqqət çəkir" - qəzetinin analitik materialında bildirilir (Teleqraf.com).

Məqalədə bir il əvvəl Ermənistanda baş verən hakimiyyət dəyişikliyinə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesində müsbət irəliləyişə yol açmağa biləcəyinə toxunulub: "Bölgədə baş verən müsbət dəyişikliklər münaqişənin həlli ehtimalını artırır. Son zaman-

Qarabağ danışıqlarında kritik dönüş məqamı... baş verəcəkmi?

Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin ilk rəsmi görüşünün anonsu verildi - gözlənti; görüşə sayılı günlər qalmış cəbhə xəttində erməni təxribatları nəyə xidmət edir? **Politoloq:** "Paşinyanın şiltaqlığı davam edərsə..."

Yazı hazırlanarkən Azərbaycan XİN görüşlə bağlı yayılan xəbəri təsdiqlədi. Ermənistan baş nazirinin mətbuat xidməti isə martın 28-29-da Nikol Paşinyanın başçılığı ilə nümayəndə heyətinin Vyanaya gedəcəyi haqda məlumat yayıb. N.Paşinyanın mətbuat katibi Vladimir Karapetyan armenpres-lə söhbətdə Vyana-da liderlərin mümkün görüşü barədə yalnız bunu deyib ki, tərəflər görüşlə bağlı "uzlaşdırılmış bəyanat" verəcəklər.

Öz növbəsində Ermənistanın xarici işlər naziri Zoqrab Mnatsakanyan Paşinyanla Əliyev arasında baş tutacaq görüşün vaxtı və yeri barədə danışarkən deyib ki, görüş məqamı çox yaxındır, ancaq bu barədə tərəflər rəsmi açıqlamanı eyni vaxtda verəcəklər.

Xatırladaq ki, martın 14-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov iki ölkə rəsmilərinin Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı görüşü barədə razılığa geldiklərini bildirmişdi. O, iki ölkə xarici işlər nazirlərinin görüşünün nəzərdə tutulduğunu söyləmişdi.

Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri indiyədək 3 dəfə (Moskva, Bişkek, Davos) bir araya gəliblər. Ancaq bu görüşlər qeyri-formal atmosferdə baş tutub. Qarşdakı görüş isə ilk rəsmi təmas olacaq. Bu

görüşdən mümkün gözləntilərə gəlincə, öncə onu qeyd edək ki, Vyana təmasına sayılı günlər qalmış Dağlıq Qarabağdakı təmas xəttində işğalçı tərəfin təxribatı nəticəsində Azərbaycan ordusunun əsgəri şəhid olub. Bu, qarşdakı görüşə neqativ atmosfer qata bilər. Çünki erməni tərəfi bununla Qarabağ danışıqlarında konstruktivliyə hazır olmadığını, görüşə radikal mövqe ilə getdiyini bir daha nümayiş etdirmiş olur...

"Azərbaycan prezidenti ilə Ermənistanın baş naziri arasında Vyana görüşü baş tutacaq". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Axar.az-a Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin Vyana görüşü ilə bağlı bəzi suallara aydınlıq gətirən sabiq dövlət müşaviri Qabil Hüseynli deyib. **Politoloq bildirib ki, görüşün təşkil edilməsində Avropa Birliyi, Avropa Şurası və ATƏT-in Minsk Qrupunun səylərini qiymətləndirmək lazımdır.**

"Çünki Paşinyanın danışıqların formatını dəyişdirməklə bağlı sayıqlamaları məhz Bakının siyasəti və onların sayəsində gündəmdən çıxarıldı. Buna baxmayaraq, Paşinyan görüş ərəfəsində sayıqlamalarını davam etdirir. Onun əsas fikri hələ ki, İlham Əliyevlə danışıqların formatını bir da-

ha müzakirə etmək və bundan sonra danışıqların mahiyyəti üzrə davam etdirilməsinə keçməkdir. Ancaq Azərbaycan prezidenti qəti şəkildə bildirib ki, danışıqlar mövcud formatda da davam etdiriləcək. Bu fonda Vyana görüşü baş tutacaq və Paşinyan reallıqdan qaça bilməyəcək", - deyər o qeyd edib.

Politoloq bu məqamda Paşinyanın oyunbazlığının bir sıra səbəblərdən qaynaqlandığını vurğulayıb: "Əvvəla, Paşinyan Ermənistanı elektoral baza sıradan bərk narahatdır. Ona görə ki, indiyədək o, elektoral bazanın emosiyaları ilə oynayaraq reytingini qoruyub saxlamağa çalışıb. İkincisi, bu gün danışıqları belli bir çərçivəyə salan və bu çərçivədən kənar çıxmağa imkan verməyən qüvvələr var. Hətta danışıqların birbaşa Rusiyanın təlimatları çərçivəsində aparıldığı da istisna edilmir. Rusiya yenə danışıqlar prosesində inhisarçı mövqeyini qoruyub saxlamaqdadır. Bu nöqtəyi nəzərdən indiki dövrdə Paşinyanın şiltaqlığının digər bir səbəbi Lavrovun ona verdiyi təlimatlardır. Əgər bu təlimatlar davam edərsə, danışıqlar prosesi hələ ki nəticəsiz "irəliləyəcək".

Bu ehtimalın ciddilik yükü yəqin ki, Vyana görüşündən sonra Paşinyanın özünü necə aparacağından bilinəcək.

Türkiyədə bələdiyyə seçkilərinə 4 gün qaldı. Martın 31-də ölkənin, demək olar, bütün yaşayış məntəqələrində yerli özünüidare orqanlarına seçkilər keçiriləcək. Bələdiyyə seçkiləri Türkiyədə həm də siyasi qüvvələrin yerlərdəki gücünün təsdiqidir. Bu mənada bütün siyasi partiyalar bu seçkilərdə aktiv şəkildə iştirak edir.

Doğrudur, 2017-ci ildə keçirilən konstitusiyaya dəyişikliyi referendumundan sonra hakimiyyət bir qədər də mərkəzləşib və parlamentin, eləcə də bələdiyyələrin rolu müəyyən qədər zəifləyib. Lakin buna baxmayaraq, siyasi qüvvələr üçün bu seçki bir mənada həlledici hesab olunur. Çünki son illər Türkiyə, faktiki, hər il seçkilərə gedib, xalq yorulub. Digər tərəfdən, 31 mart seçkilərindən sonra təxminən 4,5 il Türkiyədə hər hansı seçki olmayacaq. Bu mənada 31 mart seçkiləri hakim AKP üçün həlledici əhəmiyyət kəsb edir.

Qeyd edək ki, bələdiyyə seçkiləri dövlət üçün həm də ciddi məbləğdə xərc deməkdir. Buna bəzən bələdiyyə seçkilərlə bağlı seçkilərə qatılanlara edilən ödəmələr, kampaniya dövründə dövlət büdcəsinə yüklənən əlavə vəsaitlər daxil deyil. Bu cür xərclər "vəzifə zərərli" adlanır. Məsələn, 2018-ci ilin oktyabrında "Ziraat Bankı"nda "vəzifə zərəri" 1,5 milyard lirə, "Halk" bankında isə 963 milyon lirə olub. Bundan başqa, fevral ayında büdcə kəsiri 16,8 milyard lirə olub. Məsələn, ötən ilin fevralında bu rəqəm 1,9 milyard təşkil edib. Yeni ötən illə müqayisədə 9 dəfə çoxdur.

"Bloomberg" agentliyinin hesablamalarına əsasən, bu il büdcə kəsiri 84,1 milyard lirəyə çatacaq ki, bu da rekorddur. Bundan başqa, faiz ödəmələrindən kənar büdcə xərcləri ötən illə müqayisədə 22,8 faiz artaraq

Türkiyədə parlament seçkiləri kimi bələdiyyə seçkiləri

Sorğular nə deyir, İstanbul, Ankara və İzmirdə "status-kvo" dəyişəcəkmi?..

69 milyard lirəyə çatıb. Mütəxəssislərə görə, bu, əsasən hökumətin seçkilərdən əvvəl təşviq ödəmələrinin həcmində artması ilə əlaqədardır. Ümumilikdə isə müstəqil mütəxəssislər 2019-cu ildə Türkiyə dövlət büdcəsi kəsirinin 80,6 milyard lirə olacağını ehtimal edirlər.

Ancaq indi bunu çox adam düşünür. Çünki əsas diqqət 4 gündən sonra baş tutacaq seçkilərə yönəlib. Təbii ki, əsas mərkəzdə isə böyük şəhərlərdə-

ki bələdiyyə sədri - mer postunun hansı partiyanın qazanacağı ilə bağlıdır. Əlbəttə, hər şey seçki günü bəlli olacaq, lakin ötən ilin payızından başlayaraq Türkiyədə araşdırma şirkətləri, sorğu mərkəzləri 31 mart seçkilərinə əsasən diqqət 4 gündən sonra baş tutacaq seçkilərə yönəlib. Təbii ki, əsas mərkəzdə isə böyük şəhərlərdə-

ki bələdiyyə sədri - mer postunun hansı partiyanın qazanacağı ilə bağlıdır. Əlbəttə, hər şey seçki günü bəlli olacaq, lakin ötən ilin payızından başlayaraq Türkiyədə araşdırma şirkətləri, sorğu mərkəzləri 31 mart seçkilərinə əsasən diqqət 4 gündən sonra baş tutacaq seçkilərə yönəlib. Təbii ki, əsas mərkəzdə isə böyük şəhərlərdə-

lib. Məsələn, sonuncu - 2014-cü ildə keçirilən bələdiyyə seçkilərində seçicilərin 89,1 faizi iştirak edib.

Ümumilikdə yanvar-fevral aylarında keçirilən 3 rəy sorğusunun nəticələrinə əsasən hakim AKP 31 mart seçkilərində 37-45 faiz arası səs alacaq. İkinci yerdə isə ana müxalifət CHP çıxır, ikinci partiya 25-28 faiz arası dəstək alır.

Bu, hakim partiya üçün ötən seçkilərlə müqayisədə çox ciddi olmayan enişdir. Çünki 2014-cü il seçkilərində AKP Türkiyə boyunca 43-39 faiz səs alıb. Ondan əvvəlki 2009-cu il seçkilərində isə AKP-nin səsi 38,64 faiz olub. Müvafiq olaraq 2014-cü ildə CHP 25,58 faiz, 2009-cu ildə isə 24,71 faiz səs alıb.

İndi isə necə deyirlər, bələdiyyə seçkilərinin taleyini həll edəcək 3 əsas şəhər - İstanbul, Ankara və İzmirə bağlı rəy sorğuları və keçmiş nəticələrə baxmaq. Məlum olduğu kimi, AKP İstanbuldan parlamentin spikeri, keçmiş baş nazir Binəli Yıldırımın namizədliyini irəli sürüb. Onun əsas rəqibi isə CHP və İYİ

Partiyanın dəstəklədiyi Ekrem İmamoğludur. Ankarada isə hakim partiya Mehmet Özhasəkinin, CHP isə Mansur Yavaşın namizədliyini irəli sürüb. İzmirdə AKP-nin namizədi keçmiş nazir Nihat Zeybekçin, CHP isə Tunç Soyerdir. Onu da xatırladaq ki, son illərdə İzmir bələdiyyə sədri CHP-nin namizədi olub, İstanbul və Ankarada isə bələdiyyə sədri AKP-nin namizədi olub.

Qeyd edək ki, ötən ilin payızından bu ilin martın ortalarına qədər Ankarada keçirilən 13 rəy sorğusunun yalnız 3-də AKP-nin namizədi öndədir, digərlərində isə CHP-nin namizədi liderlik edir. Oxsar vəziyyət İzmirdə qeydə alınıb. Bu şəhərdə keçirilən 5 rəy sorğusunda CHP namizədi liderdir.

Ancaq ölkənin əsas iqtisadiyyat və ticarət mərkəzi olan İstanbulda vəziyyət hakim partiyanın xeyrinədir. İstanbulda müxtəlif mərkəzlər tərəfindən keçirilən 12 rəy sorğusundan 5-də CHP-nin namizədi irəlilədirsə, 7 rəy sorğusuna əsasən AKP namizədi Yıldırım öndədir.

Yeri gəlmişkən, Bursa, Adana və Antalya kimi şəhərlərdə şanslar bərabər görünür, yəni bəzi rəy sorğularında AKP (yalnız Adanada MHP) və CHP-nin namizədlərinin irəlilədiyi olduğu nəticələr bərabərdir.

Xatırladaq ki, bələdiyyə seçkilərində qanunla seçki bloku qurulması mümkün olmadığı üçün partiyalar müvafiq olaraq bir-birinin namizədlərini dəstəkləməklə əməkdaşlıq edirlər. Ötən seçkilərdə olduğu kimi, AKP və MHP vahid siyahı ilə ("Cumhur İttifaqı") gedir, bunun qarşılığında ötən ilki seçkilərdə "Millet İttifaqı" bloku, CHP və İYİ Parti birgə siyahı ilə iştirak edir.

İstənilən halda rəy sorğuları nəticə üçün fikir yürütməyə əsas verməyə də, ümumən ekspertlərə görə, 31 mart seçkilərində əsas yarış Ankara bələdiyyəsi sədri postu uğrunda gedəcək. Hakimiyyət paytaxt bələdiyyəsinə güzəştə getmək istəmir. Buna görə də indi bütün cəhdlər Ankara uğrunda seçkilərə yönəlib.

□ **Konan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Trampın Colan yüksəkliklərinə dair qərarı Qarabağa nə vəd edir?

Politoloq Nəzakət Məmmədova: "Orta və uzaq gələcəkdə baş verəcəkləri proqnozlaşdırmaq çətinidir"

ABŞ prezidenti Donald Tramp İsrailin Colan yüksəklikləri üzərindəki suverenliyini tanıyan sənədə imza atıb. Bəyanname İsrailin baş naziri Binyamin Netanyahu'nun iştirakı ilə imzalanıb. Tramp deyib ki, əslində bu, bir neçə onilliklər əvvəl baş verməli idi. Onun sözlərinə görə, İsrail özünü təhlükədən qorumaq üçün 1967-ci ildən Colan yüksəkliklərinə nəzarəti əlində saxlayır. O qeyd edib ki, indi İsraili İrandan və Suriyadakı terror qruplaşmalarından, eləcə də "Hizbullah"dan qorumaq lazımdır.

Qeyd edək ki, 1944-cü ildən Suriyaya məxsus olan Colan təpələri 1967-ci ildə altı günlük müharibə nəticəsində İsrail tərəfindən ələ keçirilib. 1981-ci ildə İsrail parlamenti "Colan təpələri haqqında Qanun" qəbul edib və birtərəfli şəkildə yəhudi dövlətinin bu ərazilər üzərində suverenliyini elan edib. Bu ilhaq aktı BMT Təhlükəsizlik Şurasının 17 dekabr 1981-ci il tarixli 497-ci qətnaməsi ilə etibarsız sayılıb.

Donald Trampın addımı faktiki olaraq BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnaməsinə qarşı atılmış

addım sayılır. Eyni zamanda beynəlxalq hüququn ayaqlar altına atılması hesab edilir.

ABŞ prezidenti Donald Trampın İsrailin Colan təpələrində hakimiyyətini tanıması gələcəkdə Dağlıq Qarabağla bağlı da buna bənzər təhlükəli presedent yara da bilərmi? ABŞ prezidenti günün birində Dağlıq Qarabağla bağlı da heç bir beynəlxalq hüquqa uyğun gəlməyən addım atarmı?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, ABŞ heç bir zaman Dağlıq Qarabağla bağlı belə bir addım atmaz. Necə ki, bundan əvvəl, məsələn, Kosovo ilə bağlı oxşar presedent olmuşdu:

"Kosovo da suveren Serbiyanın hamılıqla qəbul olunmuş sərhədləri daxilində idi. Amma ABŞ-in Balkanlardakı maraqları Kosovo anklavı yaratmağı tələb etdi və Vaşinqton belə bir addım atdı. Lakin Dağlıq Qarabağ əraziləri üzərində Serbiya eger tarixi-sivilizasiya baxımından Rusiyanın Balkanlarda əsas dayağı, istinad məntəqəsi olduğu üçün parçalanmaya məruz qaldısa, ABŞ-in Azərbaycanla belə bir problemi yoxdur. Zira, ABŞ Cənubi Qafqazda həm Ermənistan,

həm Azərbaycanla münasibətlərini qoruyub-saxlamaq siyasətinə üstünlük verir. Bununla belə, ABŞ-in 1967-ci ildə altı günlük müharibədə işğal edilmiş Colan yüksəkliklərini İsrail ərazisi kimi tanıması beynəlxalq hüququn kobud pozulması, beynəlxalq münasibətlərdə təhlükəli presedentin nümunəsidir. ABŞ sıradan bir dövlət yox, fəvqəldövlətdir. Onun etdiyi bir çox şeylər örnək kimi qəbul olunur. Belə çıxır ki, bundan sonra hər hansı dövlət başqasının ərazisini işğal edəcək və sonra dünyanı fakt qarşısında qoyacaq, başqaları da fürsət düşsən kimi bunu təkrarlamağa çalışacaq və bu hal adiləşəcək, bəlkə də gələcəkdə yeni dünya düzenində beynəlxalq hüquq və siyasət normasına çevriləcək?!"

Artıq hər zaman olduğu kimi, Ermənistan da bu cür özünə sərf edən nümunəyə dərhal reaksiya verir. Eyni zamanda İsraildə buna çağırış edən qüvvələr də var. Ermənistanın Dağlıq Qarabağ ətrafındakı işğal edib "təhlükəsizlik zonası" elan etdiyi rayonları Qarabağla birgə müstəqil subyektlər kimi tanımaq fikirləri dolaşır. Təbii ki, bu, mümkün deyil. Azərbaycan

can Suriya deyil, Ermənistan isə İsrail deyil. ABŞ-in xarici siyasətində vahid yanaşma yoxdur, hər bir dünya dövlətinin ABŞ-in xarici siyasət prioritetində nə qədər yer tutmasından asılı olaraq ona fərqli münasibət ortaya qoyulur".

Politoloq onu da dedi ki, Suriya ABŞ-in yeni dünya düzəni planlarına əsasən parçalanmaya, ərazi itkisinə məruz qalması nəzərdə tutulan dövlətlər sırasına daxildir. Bu, Yaxın Şərqdə İsrailin mənafeyi naminə edilir. Bu baxımdan Azərbaycanla Suriyanın fərqi var: "Habelə ABŞ-in Cənubi Qafqazda Ermənistanı böyütmək kimi bir dövlət siyasətinin, xarici siyasət strategi-

yasının olduğunu düşünmürəm. Doğrudur, ABŞ Vilson dövründən Ermənistanın mənafeyi üçün çalışıb. Vilsonun 14 maddəsi, Sevr müqaviləsi Amerikanın Ermənistanla münasibətinin təzahürüdür. Lakin bunun Dağlıq Qarabağ hesabına bugünkü Azərbaycana qarşı yönəlcəyi inandırıcı deyil. Əksinə, güclü Azərbaycan İrandakı 40-50 milyonluq soydaşları ilə birlikdə İran üzərində Demokl qılıncıdır. Azərbaycanın zəifləməsi Rusiyanın Qafqazdakı forpostu Ermənistanı, deməli, Rusiyanı da Qafqazda gücləndirir. Ona görə Colan təpələri məsələsinin Qarabağa şamil olunmasını mümkün hesab etmi-

rəm. Hətta Ermənistanla daha yaxın olan Rusiya belə bunu de-yure etmədi. Rusiya Abxaziya və Cənubi Osetiyani müstəqil subyektlər kimi tanıyıb, amma Qarabağı tanımayıb".

N.Məmmədova hesab edir ki, Tramp bu qərarı növbəti prezident seçkilərində yəhudi diasporundan, habelə 50 milyonluq yevangelistlərdən dəstək almaq üçün edib. Bununla belə, erməni icmasının dəstəyinə ehtiyac olsa belə, o, "soyqırım"ı belə tanımayıb. ABŞ-in Yaxın Şərq siyasəti Cənubi Qafqaz siyasətindən xeyli fərqlidir. Hər münasibətin özünəməxsus səciyyəvi cəhəti var: "Bununla belə, ümumi beynəlxalq hüquq və BMT nizamnamələri baxımdan işğal olunmuş bir ərazinin, suveren bir dövlətin bir parçasının başqa dövlət tərəfindən işğalının ABŞ kimi fəvqəldövlətin adından rəsmiləşdirilməsi baş verib. Bu, çox təhlükəli haldır. Dağlıq Qarabağa gəlincə, burada da qətnamələr qəbul edilib, Colan məsələsindəki kimi icra edilməyib, 52 ildən sonra ərazi İsrail ərazisi kimi tanındı. Qarabağ münaqişəsi 31 ildir ki, həll olunmayıb. İndi oxşar vəziyyət davam edərsə, kim təminat verə bilər ki, 10 il sonra beynəlxalq siyasətdə nə baş verəcək, ABŞ-in Cənubi Qafqazda prioritetləri necə dəyişəcək, Qarabağın statusuna münasibət necə olacaq. Biz bu günə və yaxın gələcəyə mümkün ssenari təklif edirik, lakin təəssüf ki, orta və uzaq gələcəkdə baş verəcəkləri proqnozlaşdırmaq çətinidir".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin təklifi əsasında Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan bu həftə növbəti dəfə bir araya gələcəklər. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən bildirilib ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə müzakirələr aparmaq məqsədilə 29 mart tarixində Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində görüşün keçirilməsi barədə razılıq əldə olunub.

Bundan əvvəl liderlər Davos Forumu çərçivəsində görüşərək Qarabağ məsələsini müzakirə etmişdilər. Ancaq bu görüşdən sonra Ermənistan daxilindəki əleyhdarlarının "xəyanət" ittihamına məruz qalan N.Paşinyan qeyr-konstruktiv mövqə sərgilməyə başladı. Hətta Düşənbə görüşündə əldə olunan atəşkəsin qorunub-saxlanması barədə razılaşmanı "unudaraq" radikal mövqə sərgilədi. Ermənistan baş naziri növbəti dəfə danışıqların formatının müzakirə olunması zərurətindən bəhs etdi ki, bu da onun danışıqları pozmaq niyyətindən irəli gəlirdi. Ancaq görünür, Avropa İttifaqından və həmsədrlərdən danışıqların formatının dəyişilməsinin mümkün olmadığını özündə əks etdirən mövqelərin gəlməsi Paşinyanı geri çəkməyə vadar etdi. Vyana görüşünün razılaşdırılması barədə xəbərin ilk olaraq İrəvandan yayılması da təsadüfi deyil. Hətta Rusiya XİN bundan əvvəl mətbuatın sualına cavab olaraq bəyan etmişdi ki, danışıqların formatı tərəflərin razılığı əsasında dəyişdirilə bilər. Azərbaycan isə prinsipial olaraq Qarabağ ermənilərinin danışıqlar masası ətrafında yalnız Azərbaycan icması ilə danışmasını mümkün sayır. Deməli, İrəvanın cəhdləri faydasızdır.

Qeyd edək ki, Avstriya prezidenti Van der Belen martın 29-da Vyana Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla ayrıca görüş olacağını bildirdi. Həmin tarixdə Vyana hansısa beynəlxalq tədbirin keçirilməsi nəzərdə tutulmayıb. Deməli, bu görüş ancaq Qarabağ məsələsinə həsr olunacaq.

Avstriya görüşü ərəfəsində təmas xəttində düşmənin tərbiatları törətməsi də təsadüfi deyil. Xəbər verildiyi kimi, martın 26-da Ermənistan silahlı qüvvələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərdə tərbiatlarla əl atıb. Axşam saatlarında düşmən tərəfindən bölmələrimizin mövqelərinin atəşə tutulması nəticəsində cəbhənin Füzuli rayonu istiqamətində Azərbaycan ordusunun hərbi qulluqçusu Əlləzov Əlləz Ələddin oğlu şəhid olub. Eyni zamanda Ermənistan mətbuatı Ermə-

nistan-Azərbaycan dövlət sərhədində Azərbaycan tərəfinin guya mühəndis işləri həyata keçirməklə mövqeləri irəli çəkmək cəhdi barədə xəbər yayıb. Müdafiə Nazirliyi bununla bağlı iddiaları təkzib edib: "Rəsmi olaraq bildiririk ki, verilən bu məlumat həqiqətə uyğun deyil, Ermənistan tərəfinin növbəti təxribatdır və cəbhədə vəziyyəti gərginləşdirmək məqsədi daşıyır. Azərbaycan ordusu bölmələrinin qəti və adekvat tədbirləri nəticəsində düşmənin atəş nöqtələri susdurularaq onun növbəti təxribatlarının qarşısı alınıb. Hazırda cəbhə xəttində vəziyyət bölmələrimizin tam nəzarəti altındadır".

Təxribat hadisəsindən bir gün əvvəl isə İrəvanda, Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin və qondarma qurumun "koman-danlığı"nın birgə toplantısı, ardınca N.Paşinyanın da iştirak etdiyi qapalı müzakirələr olmuşdu. Həmin müzakirələrdə Paşinyanın müharibəyə hazırlaşmaq tapşırığı verdiyi iddia olunurdu. Bundan bir neçə saat sonra hərbcimizin qətlə yetirilməsi arasında əlaqə istisna deyil. Ancaq bəzi müşahidəçilər hesab edir ki, vəziyyəti N.Paşinyanın ən ciddi rəqibləri də gərginləşdirə bilər. Söhbət təlimatları Rusiyadakı ayrı-ayrı dairelərdən alan "Qarabağ klani"ndan gedir. Bu klanın rəhbərlərindən biri Serj Sərkisyanın eyni gündə üzə çıxması da maraqlıdır. Orduda isə Sərkisyan-Koçeryan cütliyünün kifayət qədər dayaqları var və onlar hər zaman hərəkətə keçə bilər. Üstəlik, Vyana görüşü ərəfəsində Ermənistan XİN başçısının Rusiya XİN rəhbəri S.Lavrovla Moskvada bir araya gəlməsi də düşündürücüdür.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, burada hansısa əlaqənin axtarılması məntiqlidir: "Liderlərin budəfəki görüşü Moskvada olmayacaq. Buna görə də Kreml bir az narahatdır. Təsadüfi deyil ki, Rusiyanın xarici işlər naziri bir müddət əvvəl erməni həmkarıyla telefonla danışmışdı. Görünür, Moskva İrəvana qırmızı çizgiləri izah edib. Qarabağ separatçıları hazırda İrəvanın çox, Rusiyadakı siyasi-

Liderlərin Vyana görüşü ərəfəsində "atəş" əmrini kim verib?

Avstriya paytaxtında keçiriləcək Qarabağ danışıqlarını kim və niyə pozmaq istədi? **Politoloq:** "Qarabağ separatçıları İrəvandan çox Rusiyadakı siyasi-hərbi mərkəzlərin tapşırıqlarını yerinə yetirirlər..."

hərbi mərkəzlərin tapşırıqlarını yerinə yetirirlər. Ona görə "atəş açın" əmri şimal qonşumuzdan da gələ bilər".

Bununla belə, E.Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Vyana görüşünün əhəmiyyətini şişirtməyin əleyhinə olduğunu vurğuladı: "Həmişə necə olurdu, indi də elə olacaq. Nəticəsiz danışıqlar davam edəcək".

Politoloq təmas xəttində gərginliyin yaranmasından önce ATƏT sədrinin Qarabağdakı nümayəndəsi Anjey Kasprşikin Ermənistan rəhbərliyi ilə bir araya gəlməsinə də diqqət yetirməyi vacib sayır: "Rəsmi Bakı Anjey Kasprşiki ATƏT sədrinin bölgədəki şəxsi nümayəndəsi vəzifəsindən uzaqlaşdırmaq istədiyi və ya belə bir niyyətini ortaya qoyduğu halda, o, nümayişkarane şəkildə Ermənistana səfər edib bu ölkənin rəsmiləri ilə müzakirələri aparır. Növbəti dəfə Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyanla görüşüb. Görüşdə təmas xəttindəki və Ermənistan-Azərbaycan sərhədindəki vəziyyət müzakirə olunub. Şəklə diqqətlə baxın, elə bil yaxın qohumu ilə görüşür. ATƏT-də bizi eşitmədilər. Həmsədrlər son bəyanatlarında Kasprşiki müdafiə edən cümlələr işlətdilər. Elə ATƏT-in hazırkı sədri də Kasprşiklə fəaliyyətinə davam etmək istəyir. Biz bu şəxslə əməkdaşlığa necə davam edəcəyik? Əsas sual budur. Çünki Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin hazırladığı son hesabatda görə, Kasprşikin 23 ildə hazırladığı bütün monitorinqlər Azərbaycan əleyhinə, separatçıların xeyrinə olub. Kasprşikin vəzifəsi atəşkəsi qorumağa yönələn hesabatlar hazırlamaqdır. Ancaq hansı atəşkəsi? Kasprşik torpaq-

larımızın işğal altında qalmasını uzadan atəşkəse xidmət edir, bu isə bizim maraqlarla tərs düşür. Kasprşikin yerinə gələn də eyni vəzifəni yerinə yetirəcək. Ancaq heç olmazsa yeni sima görürük. Ona qalsa, 25 ildə həmsədrlər də məsələni həll etməyiblər. Ancaq ən azı həmsədrlər tez-tez dəyişir. Kasprşik isə bu vəzifədən elə ya pışış ki, qopmaq bilmir".

Ermənistanın təxribatları martın 27-də də davam edib. Politoloq E.Şahinoğlu hesab edir ki, atəşkəsin qorunmasında ən çox Ermənistanın hazırkı baş naziri Nikol Paşinyan maraqlı olmalıdır. "Çünki Paşinyan bilir ki, Azərbaycan ordusunun istənilən itkisi cavabsız qalmayacaq, cavab olaraq qarşı tərəf də itki verə bilər. Başqa cür mümkün deyil. Belə olan halda ermənilər bu gün cəbhənin Füzuli rayonu istiqamətində niyə atəşkəsi pozaraq hərbcimizi şəhid etdilər? Azərbaycan prezidenti ilə Ermənistanın baş naziri bir neçə gündən sonra Vyana görüşməlidirlər. Hərbcimizin görüş ərəfəsində şəhid edilməsi danışıqların pozulmasına və ya nəticəsiz qalmasına yönəlib. Danışıqların başlamış pozulması ən çox Qarabağdakı separatçıların və Ermənistanın kök salmış "Qarabağ klani"nin maraqlarına xidmət edir. Paşinyan bu iki qüvvənin qorxusundan Azərbaycan prezidenti ilə görüşlərdə Qarabağ mövzusunun detallı müzakirəsindən yayınır. Buna baxmayaraq, separatçılar Paşinyana etibar etmirlər. Ona görə də atəşkəsi pozurlar. Bizim üçün isə fərqi yoxdur, atəşkəsin pozulması əmrini İrəvanda, yoxsa Xankəndində

verirlər. Müdafiə nazirimiz Zakir Həsənovun "hər itkimizin on qat cavabını alacaq" əmrinin yerinə yetirilməsini gözləyirik".

Ermənistanda isə etirazlar günbəgün artır. Ötən gün ölkədəki lombard və valyutadəyişmə məntəqələrinin işçiləri hökumət binasının qarşısında yenidən etiraz aksiyası keçiriblər. Aksiya iştirakçıları "Dövlət rüsumu haqqında" Qanuna dəyişiklik olunmasını tələb ediblər. Bu qanunda dövlət rüsumu 60 dəfə, yaxud 6 000 faiz artırılıb. Aksiya iştirakçıları əllərində "Bizi işsiz qoymayın!", "Belə ölkə qurmaq olmaz!" kimi şüarlar yazılan plakatlar tutublar ("Report").

Siyasi şərhçi Qabil Hüseynli isə bildirib ki, Vyana görüşü ilk görüş olduğu üçün çox şey gözləməyə dəyməz: "Hələ ki Paşinyan danışıqların formatının dəyişdirilməsi ilə bağlı bəyanatlar verməkdə davam edir. Hətta qeyd edir ki, görüş zamanı yeni format haqqında İlham Əliyevlə müzakirə aparacaq. Amma formatla bağlı artıq Avropa İttifaqının da, Avropa Şurasının da ATƏT-in Minsk Qrupunun da bir-mənəli mövqeyi var. Danışıqların həmin formatda aparılması qəti şəkildə hər iki tərəfin nəzərində qaldırılıb. Ermənistandan isə buna əməl olunması tələb edilir. Müşahidələrimə əsasən, deyə bilərəm ki, Ermənistan zorla müzakirələrə cəlb edilir. Danışıqlar ərəfəsində də Paşinyanın bəyanatları göstərir ki, müzakirələrdə mühüm məsələləri masaya qoymaq niyyətində deyillər. Xüsusilə, danışıqlara bir neçə gün qalmış Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyanın Moskvaya gətməsi, orada rusi-

yali həmkarı Sergey Lavrovla görüşməsi onu göstərir ki, onlar yenə də Moskvanın təlimatı ilə oturub-dururlar. Danışıqlar prosesi bilavasitə Rusiyanın rejissorluğu ilə aparılacaq. Əlbəttə, danışıqlar prosesinin yenidən bərpə edilməsi müsbət haldır. Lakin burada pozitiv nəticələrin olacağını gözləmək çətindir. Bu, daha çox danışıqlar xətinə danışıqlara oxşayır. Ermənistan tərəfi vaxt udmaq üçün danışıqlar prosesində qeyri-konstruktiv mövqə tutacaq. Beləliklə də müzakirələrin nəticəsiz bitməsinə bu və ya digər formada şərait yaratmış olacaq".

Siyasi şərhçi Publika.az-a deyib ki, Azərbaycan tərəfi həddindən artıq çox sayda olan tələblərini dilə gətirəcək: "Tələblərin başında isə Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların işğaldan azad olunmasıdır. Bölgədə sülhün təmin edilməsi prosesinin inadla, sürətli şəkildə aparılması da buraya daxildir. Azərbaycan tərəfi özünün platformasını, yeni Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsini, bu ərazi bütövlüyü çərçivəsində Dağlıq Qarabağ ali status verilməsi məsələsinə Paşinyanın diqqətinə çatdıracaq. Əgər nəticəli danışıqlar olmasa, məsələnin müharibəyə gətirib çıxarılması haqqında fikirlərini də bildirəcək. Erməni tərəfinin məsələyə münasibətini isə yalnız görüşdən sonra öyrənməyə imkanımız olacaq".

İşğalçı ölkənin ordusunda da acınacaqlı vəziyyət hökm sürür. Mehridəki hərbi hissədə qiyam etmiş əsgərlərin cəza olaraq Qarabağa göndərilməsi də sərt etirazlar doğurub. Ermənilər artıq Qarabağ uğrunda ölmək istəmir, N.Paşinyan görüntü üçün oğlunu Azərbaycan ərazisinə "xidmət"ə göndərsə də... Digər tərəfdən, orduda özbaşınalıklar tüğyan edir. Martın 26-da hərbcı yoldaşının açdığı atəş nəticəsində kiçik çavuş A.Arakelyan aldığı güllə yarasından ölüb, kiçik çavuş Andranik Koşqyan isə atəş nəticəsində yaralanıb. Erməni mediası yazıb ki, Arakelyanın ölümlüdə şübhəli bilinən bir hərbcı saxlanılıb. Bu kimi ciddi problemləri olan ölkənin başına gələn Paşinyanı heç də yaxşı günlər gözləmir. Erməni baş nazir Vyana belə bir vaxtda, daxilə hər an nələrinsə baş verə biləcəyindən doğan səksəke içində gedir.

Hazırda kənd təsərrüfatı bazarlarında ilin ən kritik dövrü yaşanır. Belə ki, mövsümi amillərlə əlaqədar köhnə məhsul bitmək üzrədir, yeni məhsulun çıxmasına isə bir müddət var. Nübar olaraq çıxan məhsulların qiyməti isə əl yandırır. Bu dövr adətən aprel ayında özünü daha kəskin büruzə verir. Köhnə məhsul azaldığı üçün qiymətlər bahalaşır, fəraş məhsul isə ilkin dövrdə az həcmdə bazara çıxdığı üçün heç də ucuz təklif edilmir.

Nəticədə alıcı kütləsi məhz bu dövrdə gündəlik tələbat məhsullarının bahalaşmasından əziyyət çəkir. Necə ki, mart ayında kartof və soğanın, eləcə də kök, kələmin, almanın və digər meyvə-tərəvəzin qiymətində artım müşahidə olundu. Bayramla əlaqədar açılan kənd təsərrüfatı yarmarkaları bazarda bolluq yaratmaqla bir müddət qiymətlərin sabit qalması ilə nəticələnsə də, yarmarkalar yığıldıran kimi bahalaşma özünü büruzə verdi. Bəs görsən, təzə məhsul bazara çıxana kimi qiymətləri hansı formada tənzimləmək olar?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışan Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Vüqar Hüseynov bildirdi ki, nazirliyin bazarlardakı qiymətlərə birbaşa müdaxilə imkanı yoxdur: "Sərbəst bazar iqtisadiyyatıdır, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi heç bir bazarda qiymətin formalaşmasında iştirak etmir. Ancaq təbii ki, bazarda müəyyən tənzim-

Kənd təsərrüfatı məhsulları üçün kritik dövr

Vüqar Hüseynov: "Məhsul qıtlığı yoxdur, bu dərəcədə bahalaşmada işbazların əlinin olması aydın görünür"

ləmələr həyata keçirilir. Onlardan biri də Novruz bayramı ərəfəsində keçirilən kənd təsərrüfatı məhsullarının satış yarmarkasıdır. Mart ayının 2-dən 21-dək yarmarka təşkil edildi, son bir həftə də-

vamlı olaraq keçirildi. Bakı şəhərinin 14 nöqtəsində və rayonlarda təşkil olundu. O zaman yarmarkalardakı qiymətlər, birinci mərhələdə bazarlardakı qiymətlərə nisbətən ucuz idi. Sonra belə iddialar səsləndi ki, qiymətlər bazarlarla eyniləşdi, belə ki, bazarlarda qiymətlər ucuzlaşaraq yarmarkaların səviyyəsinə düşdü. Bazarlardakı işbazlar, firsətçilər də qiymətləri artımağın bir effekt verməyəcəyini gördükdən sonra məcbur qalıb yarmarkalardakı qiymətlərə uyğunlaşdırdılar. Mart ayının 21-də son yarmarka müəyyən artım müşahidə olundu. Bunu biz özümüz də müşahidə edirik. Necə olur ki, martın 21-də yarmarkalarda soğanın

qiyməti 60-70, 80 qəpik idi. Sonra isə dərhal soğanın qiymətini 1.50 manata qaldırdılar".

Nazirlik sözcüsü onu da qeyd etdi ki, burada müəyyən faktorlar, o cümlədən ixracatın artması da rol oynayır: "Ancaq bu faktorlar martın əvvəllərində də var idi. Lakin son bir həftədə artım çox hiss olunur. Təbii ki, bazarda ajiotaj yaranandan da var, bayramda itirdiklərini, bayramdan sonra qazanmaq məqsədilə süni olaraq qiyməti artırır. Topdansatış bazarlarındakı vəziyyət də, ölkədə olan ehtiyat da onu göstərir ki, kifayət qədər məhsul var, bu sahədə hər hansı problem yoxdur. Sadəcə, süni qiymət artımı var. İxracatla bağlı müəyyən qiymət artımının olması labüd sayıla bilər. Ancaq bu dərəcədə bahalaşmada işbazların əlinin olması aydın görünür. Lakin qısa müddət sonra fəraş məhsul çıxacaq, bazarlarda qiymətlər təbii olaraq aşağı düşəcək".

V.Hüseynovun sözlərinə görə, qiymətləri tənzimləməyin əsas yolu kənd təsərrüfatı yarmarkalarının keçirilməsidir: "İkinci mexanizmi ilin sentyabr-oktyabr aylarında Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və iqtisadiyyat Nazirliyinin birgə müraciəti əsasında Azərbaycan hökumətinin xaricdən kartof idxalına tətbiq olunan gömrük tarifinin artırılması oldu. Çünki yerli məhsulun çıxan vaxtı idi, fermerlər aylarla əziyyət çəkib məhsul yetisdirdilər. Həmin vaxt qonşu

ölkələr olan İranda, Türkiyədə, Gürcüstanda maliyyə sabitliyi pozuldu, milli valyuta ucuzlaşdı. Bu zaman Azərbaycana çox ucuz qiymətə kartof gətirilirdi. Biz ucuz məhsul gətirilməsinin əleyhinə deyilik, sadəcə, fermerlərin maraqlarını qorumaq naminə bunu etdik. Onlar məhsulu maya dəyərinədən aşağı satmaq məcburiyyətində qalmışdılar. Bununla bağlı iki aylıq gömrük rüsumları artırıldı, bu ölkələrdən kartof idxal etmək sərfəli olmadı. Nəticədə yerli məhsul daha çox satıldı, fermerlərimiz qazandı. Tənzimləmələrimizdən biri də budur. Ancaq birbaşa hansısa qiyməti müəyyən etməyimiz mümkün deyil. Həmişə bayram ərəfəsində əhali kütləvi bazarlıq etdikdən sonra bayram bitən kimi spekulyantlar məhsulların qiymətini artırmağa başlayırlar. Hazırkı bahalaşma da bir müddətdən sonra sabitləşəcək".

Vüqar Hüseynov qeyd etdi ki, fəraş məhsul da ilk günlərdə baha olacaq, lakin həcm artıqda qiymət sürətlə düşəcək: "İlk məhsulda nübar da deyirlər, adətən əvvəlcə məhdud həcmdə bazara çıxır deyə baha olur. Sonradan sürətlə bazara çıxarılan təzə məhsul artır və qiymətlər sabitləşir. Bu hər il belə olur. Yeni məhsul çıxanda məhsul artacaq və qiymətlər aşağı düşəcək".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda 969 nəfər SPİD-dən ölüb, minlərlə insan onun daşıyıcısıdır

Təhlükəli virusun yayılmasına qarşı təlim keçirilib

Martın 26-da "KİV-lərin QİÇS-lə bağlı stiqma və diskriminasiyaya qarşı mübarizədə rolunu" mövzusunda təlim keçirilib. Musavat.com-un əməkdaşının verdiyi məlumata görə, təlim Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzi QİÇS, Vərəm və Malyariya ilə mübarizə üzrə Qlobal Fondun dəstəyi ilə baş tutub.

Media nümayəndələri və tələbələr də iştirak etdiyi təlimi giriş sözü ilə qurumun media-treneri Ceyhun Nəcəfov açıb. O, təlim barəsində məlumat verərək qeyd edib ki, tədbirin əsas məqsədi adıçəkilən xəstəlik barəsində media vasitəsilə cəmiyyətin maarifləndirilməsi, xəstələrə qarşı tolerant münasibətin bəslənməsinə nail olmaqdır.

Daha sonra mərkəzin ambulator yardım şöbəsinin müdiri Günəş Cəfərova İV infeksiyası (İnsanın İmmun Çatışmazlığı), QİÇS (Qazanılmış İmmun Çatışmazlığı Sindromu) haqqında geniş məlumat verib. G.Cəfərova virusun yaranma tarixindən söz açıb, yoluxma risklərindən danışdı: "İV və QİÇS sindromunu fərqləndirmək lazımdır. İV infeksiyası, QİÇS isə bu infeksiyanın sonunda, onun ağırlaşması və son nəticəsi kimi meydana çıxır. Bu virusun tarixində gəldikdə isə, bu haqda bir neçə versiya irəli sürülür. Əsas iddialardan biri isə budur ki, xəstəlik ötən əsrin 50-ci illərində Mərkəzi Afrikada meymunlardan insanlara keçib. Daha sonra isə bütün dünyaya yayılmağa başlayıb. Hazırda dünyada bu virusa yoluxanların sayı artmaqda davam edir. Ümumdünya Sə-

hiyyə Təşkilatının məlumatına əsasən, Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya ölkələrində infeksiyaya yoluxanların təxminən üçdə biri, hətta 50 faizi xəstəliyindən xəbərsizdir. Hesablamalara görə, hər il dünyada bu virusa yoluxanların sayı 2 dəfə artır".

G.Cəfərova Azərbaycanda İV infeksiyasına ilk dəfə 1987-ci ildə rast gəldiyini dedi: "Xəstəlik Afrikadan olan tələbədə və onun partnyorunda aşkar edilib. Beləliklə, 1987-2018-ci illər ərzində Azərbaycanda 7408 nəfər İV-lə əlaqədar qeydiyyat alınıb. Onlardan 6538 nəfəri, yəni 97 faizi Azərbaycan vətəndaşdır. Xəstələrdən 969 nəfəri vəfat edib. Bu il yanvarın 1-nə olan məlumata əsasən, ölkəmizdə 6193 nəfər İV-lə yaşayan xəstə var. Onlardan 71 faizi kişi, qalanı qadındır. İV infeksiyası 25-49 yaş arası olanlarda üstünlük təşkil edir - 80,7 faiz. QİÇS mərhələsində olanların sayı isə 25 faizə bərabərdir. Xəstələrin 2 faizi 17 yaşadək uşaqlardır. İV-ə yoluxma hallarında üstünlük 43,6 faizlə infeksiyon narkotik istifadəçilərin payına düşür".

G.Cəfərovanın sözlərinə görə, virus və xəstəliyin etiologiyası müalicəsi ömürlükdür və antiretro-

rovirus terapiya adlanır: "Azərbaycanda bu müalicə üsulu 2006-cı ildən tətbiq olunur. Virus qarşı vaksin və tam müalicə mövcud deyil. Lakin vaxtında qoyulan diaqnoz ölüm hallarının qarşısını ala bilər. Özünü elə də büruzə verməyən xəstəliyin gizli mərhələsi bəzən 10 ilə qədər davam edə bilər. İV-ə yoluxmuş insanlar RQMM-in dispanser qeydiyyatına götürülür və onların müntəzəm müşahidəsi aparılır. İV-lə yaşayan insanlara və onların ailə üzvlərinə psixoloji yardım göstərilir və infeksiyanın yayılmasının qarşısının alınması üçün profilaktik tədbirlər həyata keçirilir. İV infeksiyası zamanı inkişaf edən ikincil xəstəliklərin profilaktikası və müalicəsi müvafiq dərman preparatları ilə aparılır. Ehtiyac ol-

duqda xüsusi antiretrovirus (ARV) preparatları ilə müalicə aparılır. ARV-müalicəni müntəzəm qəbul edən şəxslərin həyat keyfiyyəti yüksəlir və onlar aktiv həyat və iş fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Xəstələrin vəziyyətindən asılı olaraq, RQMM tərəfindən stasionar şöbəsində və ev şəraitində palliativ yardım göstərilir".

Təlimdə xəstəliyə yoluxma və ondan qorunma üsullarından da söz açılıb: "Yoluxma əsasən 3 yolla - cinsi, damardaxili infeksiyalar, transplantsentor yolla baş verir. Kişilərdə yoluxma qadınlarla nisbətən 15-20 dəfə çoxdur. QİÇS-li xəstə şəxslərdə və eləcə də virus daşıyıcılarında bu xəstəliyin virusları ən çox qanda, spermada, beyindəliklikvorda olur. Amma məsələn, ağız suyunda,

göz yaşlarında, vaginal sekret mayesində İV virusuna çox az rast gəlinir. Bu virusdan qorunmağın üsullarına gəldikdə isə, əsas qaydalar bunlardır: qorunmadan cinsi əlaqəyə girməməli, dezinfeksiya edilmədən spri, iynə, cərrahi alətlər, ülgüc, qayçı, stomologiya alətlərindən istifadə edilməməlidir".

Daha sonra tədbirdə infeksiya və xəstəliyə aid videoçarx nümayiş olunub.

Ceyhun Nəcəfov "Kütləvi informasiya vasitələrinin İV/QİÇS-lə bağlı stiqma və diskriminasiya ilə mübarizədə rolunu" mövzusunda çıxış edərək virus və xəstəliklə bağlı media standartları, xəbərin təqdim edilmə qaydası, cəmiyyətin düzgün maarifləndirilmə formaları və xəstəliklə mübarizədə qalıb gəlmə yolları haqqında məlumat verib. O, həmçinin hər iki terminin mənası, yaranma tarixi, səbəb və fəsadları barəsində danışdı: "Cəmiyyətdə İV və QİÇS-dən əziyyət çəkənlərə qarşı stiqma və diskriminasiyanın artması və ya azalması kütləvi informasiya vasitələrinin yaydığı

məlumat və xəbərlərdən asılıdır. Bunu bilmək lazımdır ki, İV və QİÇS diaqnozu ölüm hökmü deyil. Həmin virus və xəstəlikdən əziyyət çəkənlər digərləri kimi sağlam və işgüzar həyat tərzi keçirirlər. Belə xəstələrə qarşı stiqma və diskriminasiyaya iş yerlərində, kütləvi informasiya vasitələrində, səhiyyə və hüquq-mühafizə müəssisələrində rast gəlinir. Bütün bunlar həmin xəstələrin cəmiyyətdən təcrid olunmasına gətirib çıxarır. Damğalama və ayrı-seçkiləyin, o cümlədən xəstəliyə yoluxma hallarının qarşısını almaq üçün maarifləndirmənin böyük əhəmiyyəti var. Burada kütləvi informasiya vasitələrinin də üzərinə məsuliyyət düşür. Belə ki, media qurumları İV/QİÇS xəstələrinə qarşı tolerant münasibətin formalaşmasında mühüm rol oynayır".

Təlimdə mövzular ətrafında müzakirələr aparılıb, virus və xəstəliklə bağlı maarifləndirici bukletlər paylanılıb.

□ **Xalidə GƏRAY,**
Fotolar müəllifindir
Musavat.com

Elan

Həbib Kərimov Əlixan oğlu Finca Azərbaycan BOKT tərəfindən verilmiş əmək kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

“Diqlas” Ticarət Mərkəzi yandıqdan sonra orada ticarətlə məşğul olan bir çox sahibkarlar mağazalardakı mallarını sığortaya etdirə bilməmələrindən şikayətləniblər. Onlar bildiriblər ki, dəfələrlə sığorta şirkətlərinə müraciət etsələr də, mallarını sığortaya etdirə bilməyiblər: sığorta şirkətləri imtina edib.

Onu da bildirək ki, hazırda ölkənin əksər iri ticarət mərkəzlərində satılan malların sığortalanması halına rast gəlmək mümkün deyil. “Diqlas”dakı vəziyyətdən aydın olur ki, hətta sahibkarlar istəsələr belə mallarını sığortalada bilmirlər. Sığorta şirkətləri ticarət mərkəzlərində sığorta fəaliyyətini həyata keçirməkdən niyə imtina edirlər? **Sığorta sahəsi üzrə mütəxəssis Elçin Eyvazovun** “Yeni Müsavat”-a bildirdiyinə görə, sığorta şirkətlərinin ticarət mərkəzlərindəki malları sığortalamamasının əsas səbəbi həmin mərkəzlərdə təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl olunmamasıdır: “Sığorta şirkəti hansısa əmlakı sığortalamazdan əvvəl gedib onun vəziyyəti ilə yerində tanış olur, təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunma səviyyəsini müəyyənləşdirir. Azərbaycanda iri ticarət mərkəzlərinin böyük əksəriyyətində təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunmadığı üçün şirkətlər oradakı əmlakı sığortalamaqdan imtina edirlər. Çünki yanğın təhlükəsinə qarşı mübarizə vasitələrinin olmaması, zəruri şərtlərin təmin olunmaması sığorta

Bazar və ticarət mərkəzlərindəki malların sığortalanmamasının səbəbi

Mütəxəssis: “Belə yerlərdə risk çox yüksək olduğu üçün...”

Elçin Eyvazov

şirkətləri üçün izafi risk yaradır. Şirkətlər də bu riski üzərlərinə götürmək istəmirlər. Çünki hər bir sığorta şirkəti hər hansı əmlakı sığortalamaqla yanaşı, öz risklərini də sığortalayır.”

Eksper qeyd edir ki, “Diqlas”dakı yanğının geniş yayılmasının, olovu vaxtında söndürmənin mümkün olmamasının əsas səbəbi də məhz yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl olunmaması, yanğının qarşısını almaq üçün zəruri

infrastrukturun təmin edilməməsidir: “Zəruri infrastruktur olsaydı, yanğın bu qədər genişlənməzdi. Çox təəssüflər olsun ki, demək olar, bütün ticarət mərkəzləri və bazarlarda eyni vəziyyətdir.”

Bir çox insanlar əmlaklarını sığortaya etdirməmələrini sığorta şirkətlərinin sığorta hadisəsi olan zaman ödənişdən yayınması ilə izah edirlər. Belə deyilir ki, şirkətlər sığorta müqavilələrini elə tərtib edirlər ki, hadisə baş verən zaman ona istinad etməklə ödənişdən yayına bilsinlər. E.Eyvazov isə bildirir ki, vətəndaş, sahibkar diqqətli olarsa, heç bir şirkət ödənişdən yayına bilməz: “Bunların hamısı vətəndaşların sığorta barədə məlumatlılığından qaynaqlanır. Burada da məsuliyyət sığorta şirkətlərinin üzərindədir. Əhalini, vətəndaşları onlar maarifləndirməlidir. Hər bir şirkətin borcudur ki, sığorta

müaviləsinin bütün şərtlərini vətəndaşa başa salsın. İzah etsin ki, hansı hallarda şirkət sığorta ödənişindən imtina edə bilər, hansı hallarda edə bilməz. Vətəndaşlar bir çox hallarda müqavilələri oxumadan imzalayırlar, sonra isə konkret situasiyaya yarananda hay-küy salırlar. Halbuki qabaqcadan müqaviləni dəqiq oxusalar, bu kimi hallarla üzləşməzlər.”

Ticarət obyektlərinin daşınmaz əmlak kimi sığortalınmasına gəlinə, burada yaşama fərqi olur: “Bakı şəhərində daşınmaz əmlak kimi icbari sığortası 50 manata başa gəlir. Amma ticarət obyektləri ilə bağlı qiymətlər fərqlidir, çünki hər obyektin öz xüsusiyyətləri var. Məsələn, dünən yanan “Diqlas”ın dəyəri tətəlim ki, 5 milyon manatdırsa, onun haradasa 0,3-0,5 faizi civarında sığorta haqqı təyin oluna bilər. Burada şərtsiz azadolma da

tətbiq olunur. Yeni dəymiş zərərin tutulmı ki, 0,1 faizi sahibkarın özü, qalanı sığortaedən tərəfindən qarşılır. Bir çox hallarda sahibkarlar yanlış olaraq düşünür ki, dəyən zərərin hamısını sığorta şirkəti ödəyəcək, amma bu, belə deyil”.

E.Eyvazov onu da bildirir ki, daşınmaz əmlakı çoxsaylı sığorta növləri üzrə sığortalamaq mümkündür: “Məsələn, icbari sığortada Bakı şəhərində daşınmaz əmlakın sığorta haqqı 50 manatdır. Bu sığorta zamanı sığorta ödənişinin məbləği 25 min manatdır və evin içərisindəki əmlakı əhatə etmir. Amma istənilən şəxs öz evini, ticarət obyektini istənilən risklərdən sığortalaya bilər: yanğın, zəlzələ, daşqın, torpaq sürüşməsi, sel və sair. Bunun üçün həmin ev, obyekt təhlükəsizlik tələblərinə cavab verməlidir”.

□ **DÜNYA,**
“Yeni Müsavat”

Bakıdakı AVM-lər yanğından necə qorunur - reportaj

Yanan ticarət mərkəzinin ətrafındakı obyektlərdə təhlükəsizlik qaydalarına tam əməl edilmir; “Diqlas” hadisəsi təkrarlana bilərmə?..

Martın 26-da səhər saatlarında “Diqlas” ticarət mərkəzində başlayan yanğın qısa müddətdə idarəolunmaz hala gəldi. Nəticədə ticarət mərkəzi külə döndü və yüzlərlə sahibkara böyük miqdarda maddi ziyan dəydi.

Məlumatlara görə, ticarət mərkəzində 1000-ə yaxın mağaza olub. Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin Qərargah reisi polkovnik Əkbər Novruzov hadisədən sonra mətbuata açıqlamasında bildirdi ki, “Diqlas”ın rəhbərliyi yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl etməyib: “Binada daxili yanğınsöndürmə sistemləri yoxdur, ərazidə su çatışmır. Obyekt rəhbərliyi tərəfindən yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl olunmayıb. Ona görə də yanğın geniş yayılıb”, - deyərək bildirib.

Ticarət mərkəzinin yaxın ətrafında isə onlarla mağaza, iri ticarət obyektləri inşa olunub. Bəs onlarda necə, yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl edilir mi? Bu obyektlərdə yanğın baş verərsə, onun qarşısını anında almaq mümkündür mü?

“Yeni Müsavat”ın reportyor qrupu olaraq bu suallara cavab tapmaq üçün Nizami rayonu ərazisində yerləşən bir neçə ticarət mərkəzində olduq. İlk olaraq “Diqlas”ın yanındakı “Lotos” ticarət mərkəzinə daxil olmağa cəhd etdik. Lakin ərazidə olan mühafizəçilər bildirdilər ki, yanğın hadisəsindən sonra “Lotos”un fəaliyyəti müvəqqəti olaraq dayandırılıb. Müşahidə etdik ki, ticarət mərkəzinin qarşı-

sında olan dənərxanalar, xırdavat mallarının satıldığı kiçik mağazalar da qapadılıb. Ticarət mərkəzinin ətrafında dolandığımız zaman yanğının qarşısını almaq üçün hansısa su anbarına, yanğınsöndürmə üçün xüsusi qollara rast gəlmədik.

Qapalı mağazaların qarşısında duran sahibkarlardan öyrəndik ki, “Lotos”da da yanğından mühafizə qaydalarına əməl olunması məsələsi ilə bağlı vəziyyət “Diqlas”dan fərqli deyil. Sahibkarlar bildirdilər ki, “Lo-

tos”a daxil olan alıcılar tez-tez çıxış qapısını tapmaqda çətinlik çəkirlər: “Yuxarıda olan müştəri aşağı düşmək üçün hər yanı dolaşır, pilləkəni tapa bilmir. Burada gündüz saatlarında yanğın olsa, böyük tələfat olar.”

“Lotos”dan sonra onun yaxınlığındakı “Phardi”yə yollandıq. İki mərtəbədə ibarət olan bu obyektin də yanğına bağlı təhlükəsizlik tədbirləri sıfıra bərabərdir. Qapının ağzında yanğın söndürmək üçün balon qoyulub. Ancaq içəridə hansısa

yanğın şitine, çıxışı göstərən işarələrə rast gəlmədik. Eləcə də bu obyektə üz bəuz olan digər ticarət mərkəzlərində vəziyyət eynidir. İçəridə tezalışan mallar satılsa da, yanğından mühafizə qaydalarına demək olar ki, əməl edilməyib.

Metronun “Neftçilər” stansiyasının qarşısında son illərdə inşa edilən “Nef Mall” ticarət mərkəzində də olduq. Ticarət mərkəzi xaricdən olduqca müasir görünür. Lakin içərisində yanğından mühafizə qaydaları-

na tam əməl edildiyini söyləmək olmaz.

İlk olaraq ticarət mərkəzinin zirzəmisinə düşdük. Burada ayaqqabılar və qadın geyimləri satılır. Lakin yanğından mühafizə sisteminin quraşdırıldığını görmədik. Yalnız ticarət mərkəzinin zirzəmisinə açılan iki girişdə yanğınsöndürən balonun olduğunu müşahidə etdik. Ticarət mərkəzinin birinci mərtəbəsində “LC WAIKIKI” mağazası fəaliyyət göstərir. Burada yanğın çıxışları olsa da, divarlarda və tavanda çı-

xışı göstərən işarələr qoyulmayıb. Eləcə də ticarət mərkəzində geyim rəfləri sıx olduğu üçün pilləkənlər demək olar ki, görünür. Tavanda isə siqnalizasiya və yanğın lokallaşdırmaq üçün qurğular quraşdırılıb. İkinci mərtəbədə “ideal” mağazalar şəbəkəsi fəaliyyət göstərir. Burada xüsusi yanğından mühafizə sistemi və siqnalizasiya quraşdırılıb. Mağazanın rəhbəri bildirdi ki, yanğınsöndürən balonları ötən həftə yeniləyiblər. Müşahidə etdik ki, ikinci və üçüncü mərtəbədə eyni sistem quraşdırılıb. Eləcə də pilləkənlərə yaxın məsafədə yanğın çıxışı da yer alıb. Lakin ox və işarələrə bu çıxışlar göstərilməyib.

Bundan əlavə, mərkəzdə görünən yerdə “Təxliyə planı”nın asıldığı da şahidi olmadıq. Həmçinin mərkəzdən çöldə su anbarı gözmədi, qolun olduğunu da görmədik.

“Nef Mall”-a yaxın məsafədə yerləşən “New Yorker”-də də olduq. Üç mərtəbədə ibarət olan bu mağazada yanğın lokallaşdırmaq üçün tavana xüsusi sistemlər quraşdırılıb. Eyni zamanda yanğın və ya digər bu kimi hallarda xəbərdarlıq məqsədilə siqnalizasiya da var. Bundan əlavə, müşahidə etdik ki, yanğın çıxışlarını göstərən işarələr də qoyulub. Çıxışlarla bərabər, mağazanın müxtəlif yerlərində yanğınsöndürən balonlar qoyulub ki, bunların hər birinin yeri xüsusi işarələr vasitəsilə göstərilib. Ümumilikdə isə balonlar demək olar ki, ilk baxışdan görünən yerlərdə qoyulub. Mərkəzdə söhbət etdiyimiz satıcılar da bildirdilər ki, yanğına qarşı lazimi tədbirlər görüldü. Lakin bu ticarət mərkəzinin də ətrafında su anbarının, xüsusi qolun şahidi olmadıq.

□ **Əli RAİS,**
“Yeni Müsavat”
Fotolar müəllifindir

MÜSAVAT

Son səhifə

N 64 (7234) 28 mart 2019

Məzar boş idi, amma içindən mumiya çıxdı

Avstraliya yayım qurumlarında yer alan xəbərə görə, Sidney Universiteti araşdırmaçıları 150 ildir muzeydə qapalı tutulan taxtın içində mumiya qalıqlarına rast gəlib. Nicholson muzeyindən arxeoloq Ceym Fraser keçən ilk açdıqları bir qəbir yerində tapdıqları mumiyanın qalıqların təxminən 2500 il öncəsinə aid olduğunu deyib. Qalıqların ayaq sümükləri olduğuna işarə edən Fraser, "Daha öncə Misir məzarını heç açmamışdım. Amma bu da ona yaxın bir şeydi. Gördüyümüz şey inanılmaz dərəcədə təəccüblü idi. Nəfəsimizi tutmaqdan başqa bir şey edə bilmədiyimiz bir an idi" - deyər qeyd edib.

Mütəxəssislərin məzar soyğunçuları tərəfindən ələ keçirilən mumiyanın kimə aid olduğunu tapmağa çalışdıqlarını deyən Fraser yazılara əsasən mumiyanın eradan əvvəl 600-cü illərdə yaşayan Mer-Neith-it-es adlı bir qadına aid ola biləcəyinə diqqət çəkib. Qadının bir rahibə və ya inanclı biri olduğunu təxmin etdiklərini deyən Fraser eyni zamanda vurğulayıb ki, mumiyanın qəbirinin üzərindəki yazılar heç də hər zaman onun içindəki adama aid olmur.

Şənbə-bazar iki saat artıq yatanlara xəbərdarlıq

İstirahət günləri normadan artıq yatmaq bəlkə də insanların ən zəif yerlərindən biridir. Alimlər artıq yuxunun piylənməyə səbəb olduğunu bildirirlər. Hər hansı şəxs nə qədər çox yatarsa, bir o qədər də piylənmə ilə əlaqədar xəstəliklər qazanır.

Mütəxəssislərin rəyinə görə, iş və istirahət günlərindəki yuxu müddətinin fərqi bədən üçün təhlükə təşkil edir. Onlar bunu 800-dən çox könüllü insan üzərində araşdıraraq sübut ediblər. Əvvəlcə könüllülərin çəkisi, bədən ölçüləri, onlardan qan nümunələri götürülüb. Sonra könüllülər arasında neçə saat yatmaları haqqında sorğu aparılıb və maraqlı nəticələr alınıb.

Məlum olub ki, adi iş günü ilə müqayisədə istirahət günü iki saat artıq yatanların çəkili

artır və onlarda diabet xəstəliyinə meyillilik yaranır. Mütəxəssislər vəziyyətdən çıxış yolu üçün fəal həyat sürməyi, səhər tezdən idman zallarna getməyi məsləhət bilirlər.

Restoran işçisi yoruldu, yeməyin içinə tüpürdü

Amerikanın Montana ştatındakı Mizula şəhərində "Pita-Pit" restoranında bir işçi müştəri üçün hazırladığı sendviçin içinə tüpürüb. Bunu kənardan videoya çəkiblər. Restoran əməkdaşı korladığı qidamı piştaxtanın üstünə ataraq deyib ki, "bunu ona görə elədim ki, artıq gecə saat 3-dür və mən evə getmək istəyirəm". Amma müştəri ilə satıcı arasındakı konfliktin nədən qaynaqlandığı dəqiqləşdirilməyib.

Təhqir olunmuş restoran ziyarətçisi bu roliki facebookda paylaşmış və onu 385 min dəfə izləyiblər. Bundan sonra müəssisənin rəhbərliyi üzr istəmək zorunda qalıb. Onlar eyni zamanda müştəriyə inandırıcı olaraq, onun yeməyinə tüpürən əməkdaş artıq həmin restoranda çalışmır.

"Pita Pit" - Kanadanın sürətli yemək şəbəkəsinə daxildir. Kampaniya dünyanın 11 ölkəsində 500 müəssisəyə sahibdir. Bunların sırasında Amerika, Kanada, Böyük Britaniya, Fransa, Avstraliya, Yeni Zelandiya, Cənubi Koreya, Hindistan, Braziliya, Panama və Tobakko var.

Türmədən çıxdı, dəqiqələr sonra yenidən həbs olundu

Kristofer Uiver adlı Oregon ştatı sakini türmədən özü kimi 31 məhkumla birgə səhər saat 11 radələrində çıxıb. Kütləvi həbsdən azad edilmənin səbəbi isə yerli hakimiyyətin türmələri maliyyələşdirməkdən vaz keçməsi olub. İndi sözügedən türmə 500 nəfər əvəzinə 135 yerli məhkumu saxlaya bilər. Daha öncə təcavüzə görə həbs olunmuş Uiver isə həbsdən azad olunan gün "Pacific Continental Bank"ə gedib və onu qarət edib. Maraqlıdır ki, həbsdən saat 11 radələrində çıxan amerikalı 11.55-də isə həbs edilib. Uiveri dərhal azad edildiyi türməyə geri qaytarıblar. Uiver polis verdiyi ilkin açıqlamada deyib ki, qarətə məhz həbs olunmaq üçün edib: "Mənə türmədən kənarında yaşamaq çətindir. Ona görə geri qayıtmaq istədim. Ən zərərli üsul isə bu idi - bank yarmaq".

QOÇ - Öz bürcünüzün "hakim" dövrü olsa da, bu, bədbin ovqatınıza heç bir müsbət təsir göstərməyəcək. Çünki bu bədbinliyi özünüz yaradırsınız. Odur ki, baxışlarınızda köklü dəyişikliklər etməyə çalışın.

BUĞA - Bəri başdan nəzərinizə çatdırıq ki, ixtiyarınıza olduqca məsuliyyətli bir gün düşüb. Belə ki, saat 11-dən etibarən çoxlu sayda yeniliklərin şahidi olacaq, maraqlı təkliflər alacaqsınız.

ƏKİZLƏR - Kifayət qədər düşərli bir zaman kəsiyindən keçəcəksiniz. Bu prosesi daha ideal səviyyəyə yüksəltmək üçün ətrafınıza sadıq tərəfdaşlar toplamalısınız. Günün "ən varlı" zodiak işarəsi də siz olacaqsınız.

XƏRÇƏNG - Bu təqvimdə sizi narahat edən əksər sahələrdə - qarşılıqlı münasibətlərdə, maliyyə məsələlərində, həmçinin fəaliyyətdə müsbət nəticələr əldə edəcəksiniz. Yalnız nahar vaxtı xırda mübahisələriniz mümkündür.

ŞİR - Risk etməyə lüzum yoxdur. Çünki hazırkı durumunuz ifrat əsəbiliyinizdən xəbər verir. Amma ailə-sevgi münasibətlərində, eləcə də kollektivlə davranışda mülayimlik göstərsəniz, işləriniz qaydasına düşəcək.

QIZ - Hansısa narahatlığa əsas yoxdur. Qarşınıza qoyduğunuz məqsədlərə çatmaq üçün bütün gücünüzü işə salmalısınız. Bu gündən etibarən fəaliyyətlə bağlı geniş imkanlar yaranacaq. Heç bir olayı mistikləşdirməyin.

TƏRƏZİ - Planetlərin bürcünüzdəki neqativ düzülüşü bütün ciddi işləri təxirə salmaq tövsiyə edir. Əks təqdirdə, çoxsaylı uğursuzluqlarla rəhbər olacaqsınız. Köhnə mübahisələrə, yarıtmaz tərəfdaşlara haqq-hesab çürütməyə qayıtmayın.

ƏQRƏB - Günün tələbi odur ki, hamı şəxsi bədbinliyə müzakirə etməkdənsə öz ideya və məramlarınızı analiz edin. Dedi-qodu və qeybət bütün planlarınızı poza bilər. Həyata ayıq gözlə baxın, özünüza qarşı tələbkar olun.

OXATAN - Revmatik probleminiz varsa, bir qədər diqqətli olmalısınız. Gün ərzində yeni simalarla tanış olacaqsınız ki, bu da gələcəkdə işlərinizi sürətləndirməsinə təkan verəcək. Nahardan sonra şəxsi bədbinliyə müəyyən artımlar olmalıdır.

OĞLAQ - Xırda maliyyə problemlərinə görə narahat olmayın. Çünki elə səhər saatlarından bu istiqamətdə uğurlarınız bol olacaq. Siz əsas məqsədi işgüzar sövdələşmələrə yönəldin ki, perspektivlərinizə yol açilsin.

SUTÖKƏN - Saat 14-ə qədərki vaxtı səbrlə başa vursanız, qalan müddətdə hansısa xoşagəlməzlik olmayacaq. Çünki ulduzlar bu gün şəxsi işlərinizdə böyük dönüş yaratmaq istəyir. Bunun üçün sadəcə, əzmkarlığınızı artırmağınız kifayətdir.

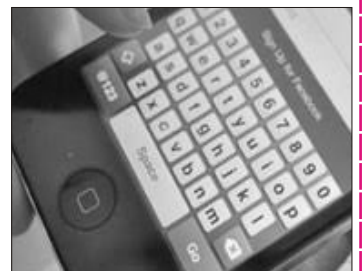

BALIQLAR - Qarşınızda duran vəzifələrin öhdəsindən gəlmək, sizə güvənən insanların etimadını qazanmaq başlıca vəzifənizə çevrilməlidir. Bu gün iş yerini dəyişmək fikrinə də düşməməlisiniz.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Sevgilisinə 2 gündə 400 mesaj yolladı və həbs olundu

Britaniyanın "Red or Black" teleşouunun qalibi Natan Heyqman 4 ay azadlıqdan məhrum edilib. Buna səbəb onun keçmiş sevgilisinə cəmi 2 gün boyunca 400 sms yollaması olub. Berkşir qraflığı məhkəməsi kişinin bu hərəkətini dələduzluq kimi qiymətləndirib. Heyqmanın adı açıqlanmayan keçmiş sevgilisi deyib ki, təhdid məktubları ona hər 7 dəqiqədən bir gəlirmiş. Məhkəmə zamanı isə bəlli olub ki, kişi daha öncə də qarşı cinslə münasibətlərdə problemlər yaşayırmış. 2006-cı ildə onu keçmiş sevgilisini döyüb evini qarət etdiyinə görə 5 il azadlıqdan məhrum etmişdilər. 2011-ci ildə isə daha bir teleşou qalibi gələndən sonra sevgilisinə taksid pulu olaraq 60 funt verərək, evdən qovub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.755